

Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas Arvydas Daunoravičius, kai tik prieš 5 metus atvyko į Čikagą, pirmą kartą viešai kalbėjo prie Dariaus ir Girėno paminklo. Dabar, kai konsulas baigdamas tarnybą, išvyksta į Lietuvą, jis vėl atsisveikino prie šio paminklo su savo tautiečiais, tardamas: "Galvokime ne apie tai kas mus skiria, bet ieškokime to, kas mus vienija". Lietuvos konsulatui Čikagoje priklauso 28 Amerikos valstijose gyvenančių lietuvių reikalai.

Z. Degučio (2003 m.) nuotr.

JAV IR LENKIJOS ATSTOVAI DĖL PRIEŠRAKETINIO SKYDO VĖL TARSIS RUGPJŪTĮ

Varšuva, liepos 24 d. (AFP). Jungtinės Valstijos ir Lenkija kitą savo derybų dėl JAV priešraketinio skydo dislokavimo etapą surengs rugpjūčio pabaigoje Washington DC, trečiadienį Varšuvoje sakė lenkų aukšto rango pareigūnas. „Iki derybų pabaigos sprendimas tikrai nebus priimtas“, - nurodė užsienio reikalų ministras Radosław Sikorski.

Lenkija mainais į leidimą jos teritorijoje dislokuoti prieštarinčiai vertinamo amerikiečių

priešraketinio skydo elementus nori papildomų saugumo garantijų ir pagalbos modernizuojant jos ginkluotąsias pajėgas. „Mūsų pozicijos panašėja“, - sakė R.Sikorski ir pridūrė, kad Jungtinės Valstijos svarsto Lenkijos reikalavimus dėl papildomų saugumo garantijų. Viena iš jų būtų galimybė dislokuoti Lenkijoje priešlėktuvinę „Patriot“ tipo raketų bateriją.

JAV priešraketinio skydo planams pritarė NATO, bet įnirtingai priešinasi Rusija.

JAV valstybės sekretorės pavaduotojo politiniams ir kariniams reikalams pareigas einantis Stephen Mull liepos 23 d. derybas pavadino iki šiol „produktyviausia sesija“.

„Baigėme darbą dėl plataus masto susitarimo, (susijusio) su prašymais dėl poreikių ... Lenkijai modernizuojant savo pajėgas, - sakė jis. - Dabar laukia sunkus konkretus darbas ... finansiniam paketui suformuoti“. „Laukiame ... savo draugų lenkų Washington DC, rugpjūčio pabaigoje“, - pridūrė S.Mull.

JAV SUTEIKS VIZAS TŪKSTANČIAMS IRAKIEČIŲ

Tūkstančiams Irako gyventojų, kurie bijosi būti nužudyti, nes savo šalyje dirbo amerikiečių vyriausybei ar kariuomenei, bus leista visam laikui apsistoti JAV. JAV ambasada liepos 24 d. pranešė, jog pagal naująją vizų schemą kiekvienais metais vizos bus suteiktos 5 tūkst. Irako gyventojų.

Tokia politika truks penkerius metus ir veikti pradėjo nuo praėjusio mėnesio.

„Pradėdami šią specialiąją imigrantų programą, mes žengiame svarbų žingsnį pirmyn, nes suteikiame saugų prieglobstį tiems drąsiems Irako piliečiams, kurie nepabūgo rizikuoti savo gyvybėmis tarnaudami Jungtinėms Valstijoms“, - pranešime teigia JAV ambasadorius Irake Ryan Crocker.

Nuo 2003 metų JAV invazijos į Iraką Vašingtonas ten

įdarbino tūkstančius Irako gyventojų. Daug jų buvo nužudyti arba jiems grasinta mirtimi. Maištininkai tokius asmenis laiko šalies išdavikais.

JAV vyriausybė buvo kritikuojama, nes neva negalinti suteikti jiems saugumo.

JAV ambasados pabėgėlių reikalų vyresnysis koordinatorius Richard Albright aiškina, jog irakiečiai, kurie dirbo JAV ilgiau nei tris mėnesius nuo 2003 metų kovo 20 dienos, yra tarp kandidatų gauti vizą.

„Prašantieji vizų turi įrodyti, jog jiems gresia pavojus dėl ankstesnio darbo Jungtinėms Valstijoms“, - sakė R. Albright.

Pagal dabar egzistuojančią vizų sistemą, iš Irako kiekvienais metais į JAV gyventi įleidžiami tik 500 Irako gyventojų.

LRT

LIETUVOJE LANKYSIS A. MERKEL

Rugpjūčio pabaigoje Lietuvoje lankysis Vokietijos kancelerė Angela Merkel, pranešė Vyriausybės spaudos tarnyba.

Tikslesnė rugpjūčio 26 dieną įvyksiančio vizito programa dar nėra žinoma, tačiau tikrai įvyks kancelerės susitikimas su premjeru Gediminu Kirkilu.

A. Merkel kancelerės pareigas eina nuo 2005 metų rudens. Tai bus jos pirmasis vizitas Lietuvoje.

Per šiemet pavasarį atliktą europiečių apklausą paaiškėjo, jog A. Merkel žmonių yra laikoma įtakingiausia žemyno politike.

LRT

Lietuvos prem. Gediminas Kirkilas sudarė darbo grupę Lietuvos Vyriausybės 90 metų jubiliejui organizuoti. Pirmoji Lietuvos Vyriausybė buvo sudaryta 1918 m. lapkričio 11 d., jai vadovavo Augustinas Voldemaras.

PRIEŠ LIETUVOS AMBASADĄ BALTARUSIJOJE ĮVYKDYTAS VANDALIZMO AKTAS

Vilnius, liepos 25 d. Naktį į penktadienį įvykdytas vandalizmo aktas prieš Lietuvos ambasadą Baltarusijoje. Diplomatai dėl to jau pareiškė protestą. Pasak Užsienio reikalų ministerijos atstovų, į Lietuvos ambasados Minske teritoriją saugančią sieną sudaužyti buteliai, įmesti lapeliai su tekstu, po kuriuo pasirašo Nacionalbolševikų partija, ambasadą sauganti mūro siena išrašinėta nacionalbolševikine simbolika.

Nacionalbolševikų pasirašytame lapelyje reiškiamas protestas prieš 2008 metų birželio 17 dieną Seimo priimto įstatymo pataisas, draudžiančias sovietinės simbolikos naudojimą viešuosiose renginiuose.

Užsienio reikalų ministerijos teigimu, Lietuvos ambasadorius

Baltarusijoje Edminas Bagdonas oficialių Baltarusijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnų pareikalavo išsiaiškinti situaciją, surasti įvykio kaltininkus ir imtis priemonių, kad ateityje nebūtų pažeistas Lietuvos ambasados imunitetas ir būtų laikomasi visų 1961 metų Vienos konvencijos dėl diplomatinio santykių normų.

Kadangi buvo pažeisti pagal 1961 metų Vienos konvenciją dėl diplomatinio santykių garantuoti Lietuvos diplomatinės atstovybės imunitetai, siekiant išsiaiškinti visas įvykio aplinkybes, laikinai sustabdytas dokumentų priėmimas Lietuvos ambasados Baltarusijoje Konsuliname skyriuje. Lietuvos piliečiams konsulinė pagalba bus teikiama.

LGITIC

ŽYDŲ KAPAVIEČIŲ KASINĖJIMAI SUSTABDYTI

Sustabdyti Vilniaus centre pradėti kasinėjimai, turėję padėti nustatyti čia buvusių žydų kapinių vietas.

Darbus sutrikdė incidentas, kada kasinėjimus stebintis rabinas užpuolė fotografa, bandžiusį įamžinti archeologų darbus. Žydų atstovai tvirtina, kad šis pats išprovokavo konfliktą, o archeologai teigia esą stabdyti kasinėjimus buvo planuota.

Konfliktas tarp kasinėjimus stebinčio rabino ir fotografo įvyko rytą. Esą rabinas lietuvių užpuolė priartėjus prie palapinės, kuri buvo apjuosta „Stop“ juosta. Konflikto dalyvius išskyrė archeologai. Pasak fotografo Liudo Balandžio, du rabinai mėgino iš rankų išplėsti fotoaparata, tačiau šis jo nepaleidęs.

Israelio geofiziko Arieho Kleino teigimu, fotografas nebuvo akredituotas žurnalistas, be to, peržengė „Stop“ liniją ir pribėgo prie rabino, todėl šis instinktyviai sureagavo. „Apgailėstaujame dėl to, kas įvyko“, - sakė A. Kleinas.

Iš karto po incidento fotografas kreipėsi į policiją. Tačiau šiai apklausti rabino kol kas nepavyko – neoficialiais duomenimis, jis su kolegomis iš Lietuvos išvyko iškart po incidento. Jo metu nukentėjo ne tik pats fotografas, bet sudaužytas ir fotoaparatas. Policija pradėjo ikiteisminį tyrimą.

Po incidento kasinėjimo darbai prie Vilniaus kultūros ir sporto rūmų buvo nutraukti, nors Lietuvos archeologai, prižiūrimi Izraelio geofizikų, darbus žadė-

jo tęsti. Kultūros paveldo atstovai neigia, kad tam įtakos turėjo rytinis įvykis, o darbus žadama atnaujinti tik kitą savaitę. Kultūros paveldo departamento Kontrolės skyriaus inspektoriaus Renaldo Augustinavičiaus teigimu, liepos 25 d. vykusio susitikimo metu aiškintasi, ar kasinėjimus būtų galima atlikti ir kitose vietose.

Kasinėti 4 metrų pločio ir 4 metrų ilgio teritorijoje archeologams nurodė liepą tyrimus atlikti Izraelio mokslininkai. Aistras sukėlė tyrimai turėtų atsakyti, ar prabangūs „Karaliaus Mindaugo“ apartamentai Neries krantinėje, iš tiesų yra pastatyti ant buvusių žydų kapinių. Tiesa, kodėl kasinėjimai slepiami nuo aplinkinių akių, paaiškinti niekas negali.

LRT

BRIUSELIS GRASINA LIETUVAI TEISMU

Briuselis, liepos 18 d. Europos Komisija grasina Lietuvai ir dar keturiolikai Europos Sąjungos valstybių narių teismu už tai, kad šalis neperkėlė į savo nacionalinę teisę Kovos su pinigų plovimu direktyvos. Ši direktyva buvo priimta 2005 metais ir į nacionalinę teisę turėjo būti perkelta iki praėjusių metų gruodžio.

ES vidaus rinkos ir paslaugų komisaras Charlie McCreevy dėl to išpėjo Lietuvą, Latviją, Estiją, Belgiją, Airiją, Slovakiją, Švediją, Malta, Austriją, Vokietiją, Graikiją, Nyderlandus, Prancūziją, Portugaliją ir Čekiją.

LGITIC

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Seimo pirmininko pavaduotojas Andrius Kubilius teigia, kad Lietuvai reikia esminių politinių permainų. "Per pastaruosius porą metų išryškėjo sisteminė Lietuvos politikos bėda - ilgalaikio strategiškumo nebuvimas, paviršutiniškumas, negebėjimas diskutuoti dėl alternatyvų, negebėjimas įsiklausyti į argumentus, strateginių susitarimų ir pasitikėjimo kultūros stoka",- vardijo A.Kubilius. Šios problemos kamuoja visas svarbiausias politines institucijas - ir Seimą, ir Vyriausybę, ir Prezidentūrą.

Rudenį išrinktas Seimas turės imtis iš esmės spręsti dvigubos pilietybės įteisinimo klausimus. Tai teigia opozicinių konservatorių vadovas Andrius Kubilius, manantis, kad naujasis Pilietybės įstatymas turėtų būti kurpiamas ne vis naujose darbo grupėse, bet principingai sutarus dėl esminių nuostatų koncepcijos. Anot jo, Prezidento valdo Adamkaus sprendimas vetuoti birželio pabaigoje Seimo priimtą Pilietybės įstatymą nepateisinamas "jokia logika ir jokiais konstituciniais argumentais".

Argentinios lietuviai teigiamai įvertino prezidento Valdo Adamkaus sprendimą vetuoti Pilietybės įstatymo pakeitimus, numačiusius dvigubą pilietybę ES ir NATO šalyse gyvenantiems lietuviams. "Mus įskaudino tai, kad neseniai Seimo priimtas Pilietybės įstatymas numatė galimybę gauti dvigubą pilietybę įvairiose pasaulio valstybėse, bet tik ne Pietų Amerikoje gyvenantiems lietuviams. Jūsų veto sugrąžino mus į lietuvių tarpą ir atgaivino viltis, kad ir ateityje nebūsime išskirti ar užmiršti", - sekmadienį Buenos Airėse vykusiame susitikime su p. Adamkumi sakė daugelį lietuvių bendruomenių vienijančios Argentinios lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos vadovas Jurgis Brazaitis. Jo teigimu, Pietų Amerikos lietuvius skaudina kai kurių Lietuvos politikų ir teisininkų požiūris, pagal kurį jie nėra vertinami taip pat, kaip ES ir NATO valstybių lietuviai. Argentinoje šiuo metu gyvena apie 200.000 lietuvių kilmės asmenų.

Valinskas prieš Pagėgių merą. Valinskienė prieš susisiekimo ministrą. Šapranas prieš konservatorių vadą. Baukutė prieš žemės ūkio ministrę arba pensininkų globėją. Žiniasklaida bando nuspėti šios nelygios kovos rezultatus. Dvikovos: kas ką? užsispyrėliai iš tautos prisikėlimo partijos vis dar kaip strčiai galvas slepia savo planus. Slėpkit neslėpė - rinkimų dėlionė prasidėjo.

Lietuvos piliečio pase viename iš puslapių mirguliuojantis tekstas "Polska...." vieniems kelia juoką, kitiems - pasipiktinimą, tačiau viskas yra pagal įstatymą. Vidaus reikalų ministerijos (VRM) skelbtą konkursą spausdinti naujo pavyzdžio vyšninius "europinius" pasus laimėjęs dviejų bendrovių Lenkijos "Polska Wytworknia Papierow Wartosciowych" (PWPW) ir Lietuvos saugiosios spaudos spaustuvės "Garsų pasaulis" (GP) konsorciumas pasuose palieka savo pavadinimus, juos matysime dešimtmetį, kol vėl ateis laikas keisti pasą. "Mano supratimu, tai absurdas ir artima skandalui, pase gali būti tik tokie užrašai, kurie susiję su paso turėtojo asmeniu, asmens duomenys, valstybės parametrai. Tačiau kuo čia dėtas paso gamintojas, kuris, matyt, gudriai tokiu būdu pasirūpino reklama, - sako Jurgis Razma, Tėvynės sąjungos prezidiumo narys. -- Jokio saugumo čia tikrai neišgelgiu, kad nurodomas gamintojas. Tos tarnybos, kurios tikrina, žino ženklus, kurie užtikrina saugumą. Ne gamintojo pavadinimas jį užtikrina". Ponas Razma pripažino, kad ant paso nurodomas gamintojas jam - "visiška naujiena". Petras Auštrevičius, Liberalų sąjūdžio valdybos narys, priešingai, mano, kad paso gamintojas jame turi būti nurodomas.

Kadenciją baigiantys, bet vilties grįžti į Seimą nepraradę parlamentarai prieš rinkimus šluoja suvenyrų sandėlius. Ypač paklausūs Seimo medaliai, kuriuos politikai dosniai dalija rinkėjams. Šiais metais Seimo kanceliarija iš Lietuvos monetų kalyklos įsigijo beveik 700 įvairiausių medalių. Iš jų - 130 žalvarinių ir sidabrinių su užrašu "Lietuvos Respublikos Seimas". Vienas iš žalvario nukaltas toks medalis mokesčių mokėtojams atsieina 76 litus. Pasidabruotas - gerokai brangiau. Nors Seimo kancleris Gintautas Vilkelis aiškino, kad medaliai tėra suvenyriniai ir nėra ypatingų kriterijų, kam jie gali būti skiriami, vis dėlto jie dalijami pagal tam tikras taisykles. Medalių gali gauti į užsienį komandiruojami Seimo nariai, taip pat pasitinkantys užsienio svečius. "Tokiais atvejais parlamentarams numatyta reprezentacinių lėšų. Už jas politikas gali pasiimti suvenyrų, taip pat ir medalių", - aiškino kancleris. Suvenyrai išduodami, kai parlamentarai siunčiami atstovauti Seimui ir mūsų šalyje vykstančiose iškilmėse.

Vilniaus apygardos teismas liepos 23 d. patenkino prokurorų prašymą ir areštavo Darbo partijai skirtą 2,5 mln. Lt dotaciją. Vyriausiosios rinkimų komisijos partijai skirtos lėšos liks areštuotos tol, kol teismas baigs nagrinėti Darbo partijos bylą. Partija užpernai dėl šiurkščių įstatymo pažeidimų negavo daugiau nei 1 mln., o pernai – beveik 2 mln. Lt, kurie buvo areštuoti teismo sprendimu. Teismas areštavo ir šių metų pirmojo pusmečio dotaciją.

LGITIC

VOKIETIJA GIRIA IR NEGIRIA B.OBAMOS KALBĄ

Vokietijos komentatoriai liepos 25 d. liaupsina JAV demokratų kandidato į prezidentus Baracko Obamos kalbą Berlyne, kurios ketvirtadienį vakare klausėsi 200 tūkst. žmonių, ir sako, kad ji suteikė viltį dėl glaudesnių transatlantinių santykių atnaujinimo, bet pasiuntė signalą ir dėl galimų naujų nesutarimų.

„Jis buvo sveikinamas kaip kokia popžvaigždė, - apie kalbą, pasakytą po atviru dangumi, Berlyno Tyrgarteno parke, rašo dienraštis *Bild*. - Jis sulaukė tiek ovacijų, lyg ant scenos drauge būtų buvę Robbie Williams, (vokiečių dainininkas) Herbert Groenemeyer ir „Rolling Stones“.

Centro kairiųjų „Sueddeutsche Zeitung“ rašo, jog B.Obama turi stiprybės ir viziją, kad taptų kitu JAV vadovu. „Jis padidins Amerikos autoritetą pasaulyje“, - rašo šis laikraštis, bet perspėja: „Be abejo, jis iš Europos reikalaus daugiau dėl ... Afganistano ir Irako. Obama Vokietijai brangiai atsieis“.

Šis Miunchene leidžiamas laikraštis pažymi, kad Berlynas buvo akivaizdus vienintelio B.Obamos susitikimo su visuomene per jo savaitės trukmės kelionę Artimuosiuose Rytuose ir Europoje pasirinkimas. „Dauguma amerikiečių nepaisydami Irako laiko vokiečius tikrais savo draugais, - rašo laikraštis, paminėdamas didelį invazijos į Iraką nepopuliarumą Vokietijoje. - Vokiečiai ne tokie maištingi kaip prancūzai ir ne tokie nuolankūs kaip britai“.

Konservatyvus dienraštis *Die Welt* rašo, kad didingi B.Obamos tikslai privertė Vokietijos visuomenę jį pamilti, tačiau perspėja, kad esama ir per didelių lūkesčių pavojaus. „Tai nebuvo didi kalba, - rašo laikraštis. - Obama nepripažino, kad daugelis bandymų pakeisti pasaulį baigėsi tragedija“.

Tuo tarpu JAV respublikonų kandidatas į prezidentus

Sen. Barack Obama lydi Afganistano prezidentą Hamid Karzai, atvykęs į tą šalį, bet reprezentuoja susikišęs rankas į kelnių kišenes. **APPA**

POPIEŽIUS ĮSPĖJO APIE „DVASINĘ DYKUMĄ“

Pasaulio jaunimo dienų baigiamosiose mišiose Sidnėje kartu su popiežiumi Benediktu XVI meldėsi beveik 500 tūkst. jaunuolių iš viso pasaulio.

Šiomis iškilingomis mišiomis po atviru dangumi pasibaigė 23-iosios Pasaulio jaunimo dienos. Kitas pasaulinis jaunimo susitikimas vyks 2011 metais Ispanijos sostinėje Madride.

Į mišias susirinkusį jaunimą popiežius ragino būti nauja krikščionių tauta ir sukurti pasaulį, „kuriame gyvenimas būtų geriamas, vadovautų nesavanaudiška meilė, o viltis išgelbėtų nuo sielas marinančio ir žmogiškus santykius nuodijančio uždaro, apatijos bei dvasinio nuovargio“.

John McCain liepos 24 d. užsipuldamas B.Obamą sakė, jog kalbą Vokietijoje norėtų pasakyti kaip JAV prezidentas, o ne kandidatas.

„Norėčiau pasakyti kalbą Vokietijoje ... Politinę kalbą ar tokią kalbą, kuri galbūt būtų įdomi vokiečių liaudžiai, bet daug labiau man patiktų daryti tai kaip Jungtinių Valstijų prezidentui, o ne kaip kandidatui“, - Ohio žurnalistams sakė J.McCain.

AFP

„Daugelyje materialiai apsirūpinusių šalių plinta dvasinė dykuma - vidinė tuštuma, bevardė baimė, tylus nevilties jausmas“, - Benedikto XVI žodžius cituoja naujienų agentūra „Elta“.

Per keturias viešnagės Sidnėje dienas popiežius jaunimui kartojo, kad gyvenimas nėra tik gėrybių kaupimas, faktų ir išgyvenimų seka, bet nuolatinis ieškojimas, veržimasis į gėrį, grožį bei tiesą.

Italijos žiniasklaida popiežiaus vizitą Australijoje pavadino maudynėmis jaunimo glėbyje, nes visuose susitikimuose ir maldose dalyvavo šimtai tūkstančių jaunuolių.

Liepos 19 d. Sidnėjaus katedroje Benediktas XVI taip pat pasmerkė kunigų seksualinius nusikaltimus ir atsiprašė seksualinio išnaudojimo aukų Australijoje.

LRT

Gruzijos prezidentas Michailas Saakašvilis liepos 22 d. paragino pasaulio bendriją padėti jo šaliai, kurios daliai gresia aneksija. „Gruzija šiandien - šalis, kurios dalį teritorijos atvirai bandoma aneksuoti. Tokių veiksmų prieš kitą valstybę pastaraisiais dešimtmečiais nesiėmė nė viena šalis“, - sakė prezidentas.

LRT

Venezuelos prez. Hugo Chavez ir Rusijos prez. Dmitrij A. Medvedev Maskvoje susitarė kartu kovoti prieš JAV visais galimais būdais. H. Chavez pasirašė sutartį už daugiau kaip milijardą dolerių vertės ginklų pirkimui. Praėjusiais metais Venezuelos diktatorius pirko ginklų iš Rusijos už 100.000 dolerių.

AFP

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, *Pirmininkas / President*

Vytautas Radžius, *Redaktorius / Editor*
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visa da išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

SĄJŪDIS - VISA LIETUVA

Sovietų Sąjungos 50 metų okupacija Lietuvoje subrandino iki tol nežinomą mūsų tautos vieningumą, laikui pribrendus išaugusį Persitvarkymo sąjūdžio prasidėjusia veikla. Istoriniu požiūriu tai nedidelis laikotarpis, bet mūsų tauta jau gyvena kito kioje Lietuvoje. Ant redaktoriaus stalo - "Sąjūdžio žinių" laidos, pradėtos spausdinti 1988 m. birželio 13 d. Vilniuje. Pirmoji laida pradama: "Š. M. birželio 13 d. Respublikinio agroskaičiavimo centro salėje įvyko visuomenės susitikimas su Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio iniciatyvine grupe. Jos nariai supažindino susirinkusius su neatidėliotinais klausimais, į kuriuos Sąjūdis turėtų atkreipti respublikos valdžios organų dėmesį. Sudarytos iniciatyvinės grupės narių komisijos ekologinių, nacionalinių, socialinių, ekonominių, kultūrinių, teisinių respublikos problemų nagrinėjimui bei Sąjūdžio organizaciniams klausimams. Kiekvienos komisijos nariai papasakojo apie klausimus, kuriuos komisijos numato nagrinėti."

Aišku, kad prieš šį susitikimą buvo daug kartų svarstyta strateginiai būdai privačiai tų žmonių, kurie ryžosi vadovauti Lietuvos Sąjūdžiui.

Pirmame susitikime su visuomene kalbėjo dr. B. Genzelis, rašytojas V. Bubnys, akademikas A. Buračas, žurn. V. Tomkus, prof. V. Landsbergis, Z. Vaišvila, A. Kaušpėdas, K. Prunskienė, A. Juozaitis ir režisierius A. Žebriūnas, kuris jau tada drįso pasakyti, kad Sąjūdis privalo reikalauti "Nacionalinės istorijos grąžinimo lietuvių tautai ir paskelbtų istorinius dokumentus. Kad lietuvių kalba būtų pripažinta valstybine respublikos kalba LTSR konstitucijoje. Stenogramos santraukoje yra ir šie A. Žebriūno kalbos žodžiai: "Lietuvos istorijoje pilna baltų dėmių - nepaskelbti istoriniai dokumentai. Šie ir kiti dokumentai liečia ne tik mūsų visuomenę, bet ir kiekvieną mūsų atskirai. Laikas paskelbti pačius skaudžiausius Lietuvos istorijos laikotarpius liečiančius dokumentus. Atidėlioti šio sprendimo nebegalima. Mums rūpi, kad būtų paskelbti 1940-uosius metus liečiantys dokumentai, prie kurių negali prieiti net istorikai".

Taip buvo viešai kalbama pirmą kartą. Sąjūdis buvo visa Lietuva, ilgai tylėjusi, bet brendusi kad vieną dieną išdrįstų prasi-veržti iš okupacijos visos tautos judėjimu. Tiesos skelbimas atnešė tautai laimėjimą. Paskelbta, kad Sąjūdis įsikūrė 1988 m. birželio 3 d. spontaniškai, grynai revoliuciškai, paskelbdamas keliasdešimt žmonių savo lyderiais" (*Sąjūdžio žinios*, Nr. 4). Taip buvo pasakyta Lietuvos Komunistų partijos vadovybei ir paskirtiems delegatams į 19-ąją partijos konferenciją Maskvoje. Tada Vytautas Landsbergis birželio 24 d. kalbėjo Lietuvai, pranešdamas, kad tie delegatai yra ne Lietuvos žmonių išrinkti atstovauti kraštą. "Jeigu delegatai grįš iš Maskvos priėmę Lietuvai gerus nutarimus, mes pasakysim: tai buvo mūsų delegatai" (*SŽ*, Nr. 4).

V. Landsbergis ėjo Atgimimo keliu, nebijodamas Maskvos. Vingio parke liepos 9 d. įvyko Tautos, Lietuvos ir visų geros valios žmonių šventė - **Stebuklas**, kai dalyvavo per 100,000 žmonių, susiėmę rankomis reiškė vienybę už laisvą Lietuvą (*SŽ*, Nr. 9).

Sąjūdis amžiams įėjo į Lietuvos istoriją, kaip ryžtingos tautos politikos pavyzdys, kurių mūsų istorijoje labai nedaug.

S. Tūbėnas

V. LANDSBERGIS:

R.KARADŽIČIAUS SUĖMIMAS GERA PROGA LIETUVAI PRIMINTI APIE SOVIETŲ NUSIKALTĖLIUS

Karinio nusikaltėlio Rado-vano Karadžičiaus suėmimas ir numatomas perdavimas Hagos tribunolui - svarbus įvykis Serbijai ir visai Europai. Lietuvos Vyriausybei tai gera proga priminti apie sovietų nusikaltėlį, vieną pagrindinių Rainių žudynių organizatorių Petrą Raslaną, teigia europarlamentaras Vytautas Landsbergis.

Anot jo, suėmus R.Karadžičių "visų tautų ir karų nukentėjusieji nuo nežmoniškų žiaurybių ir jų vykdytojai gauda patvirtinimą, kad teisingumo valanda neišvengiama".

"Serbija įrodo savo pasirinkimą ir pagarbą europietiš-koms vertybėms, tiesia kelią į jai pasiūlytą suartėjimą su Europos Sąjunga. Lietuvos Vyriausybei tai gera proga pri-

minti ir pareikalauti, kad Rainių budelis sadistas Petras Raslanas, buvęs KGB pulkininkas ir "LTSR nusipelnęs teisininkas", laisvos Lietuvos teismo nuteistas kalėti iki gyvos galvos, atliktų bausmę nors Rusijoje, kur yra pagarb-iai priglauostas - pasislėpęs nuo teisingumo", - rašoma V.Landsbergio išplatintame pareiškime.

Vieną pagrindinių kaltina-mųjų Rainių žudynių byloje buvusį Lietuvos KGB pulki-ninką P.Raslaną 2001 metais Šiaulių apygardos teismas už akių nuteisė kalėti iki gyvos galvos. Tačiau nuosprendis nepradėtas vykdyti, nes P.Raslanas gyvena Rusijoje ir turi Rusijos pilietybę. Rusija jo neperduoda Lietuvos teisėsaugai.

Rainių žudynės - vienas

žiauriausių sovietų Raudono-sios Armijos nusikaltimų Lie-tuvos teritorijoje.

Rainių miškelyje netoli Telšių 1941 m. naktį iš birže-lio 24 į 25 įvykdytos kalinių žudynės, kurių metu buvo žiauriai nukankinti 73 politi-niai kaliniai - intelektualai, tei-sininkai, politikai, kiti "liau-dies priešai".

Pirmadienį (liepos 21 d. - *red.*) Serbijos saugumo pajėgos sulaikė R.Karadžičių, kuris laikomas Srebrenicos žudy-nių organizatoriumi ir kuris slapstėsi beveik 13 metų.

63 metų R. Karadžičius dar vadinamas "Europos Osama bin Ladenu" kaltinamas karo nusikaltimais, genocidu ir nusikaltimais žmoniškumui, įvyk-dytais per 1992-1995 metų Bosnijos karą. *bernardinai.lt*

SUIMTAS MASINIŲ ŽUDYNIŲ NUSIKALTĖLIS

Serbijos pareigūnai pateikė detalių apie stebėtinai viešą gyvenimą, kurį daugiau kaip dešimtmetį slapstydamasis nuo teisingumo gyveno karo nusi-kaltimais įtariamias buvęs Bos-nijos serbų vadas Radovanas Karadžičius.

Ne taip kaip velionis Irako prezidentas Saddamas Hussein, kuris buvo surastas duobėje įrengtoje slėptuvėje, R.Karadžičius gyveno palyginti įpras-tą gyvenimą, kad galėtų prasi-maitinti ir išvengtų teisingumo.

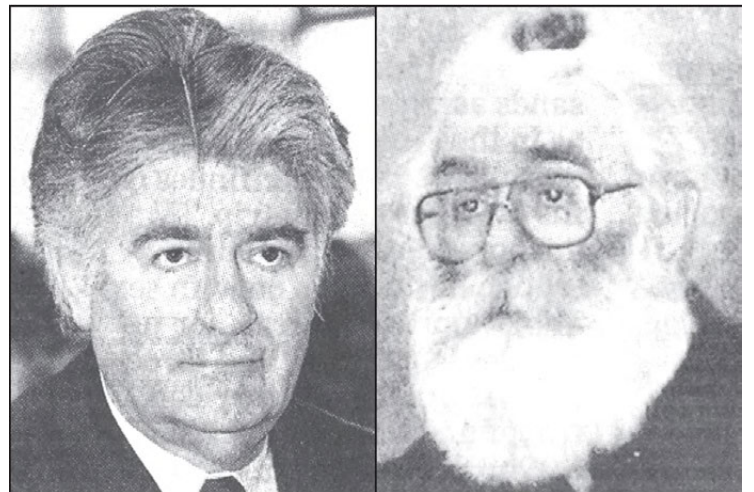
Sumanęs trilerio vertą gud-rybę, jis visiškai pakeitė savo išvaizdą - iš kostiumuoto vei-kėjo su žilstelėjusių plaukų še-veliūra jis virto žmogumi, pa-našiu į naujojo amžiaus misti-ką su ilga balta barzda ir juo-dais drabužiais.

Iš daugelio Tarptautinio tri-bunolo buvusiai Jugoslavijai ieškomų asmenų apie R.Karadžičių, kuris liepos 21 d. buvo areštuotas netoli Belgrado, bu-vo žinoma mažiausiai. Tuos be-veik 13 metų, kuriuos jam pa-vyko išvengti arešto, sklandė įvairiausi gandai apie jo buvi-mo vietą. Kai kas tvirtino, kad jis plikai nusiskuto galvą, apsi-metė ortodoksų vienuoliu ir sle-piasi kalnuose tarp Bosnijos, Serbijos ir Juodkalnijos. Kiti manė, kad jis pabėgo į Rusiją, kur jį priglaudė rusų naciona-listai, rėmę serbus per 1992-1995 metų Bosnijos karą.

Paskutinį kartą R.Karadži-čius buvo pastebėtas ir nufotog-rafuotas 1996 metų liepą Bos-nijos rytuose esančiame Han Pijesako miestelyje, kuris anks-čiau buvo Bosnijos serbų kariš-kių citadelė. Tada buvo praėję metai po to, kai Hagoje įsikūr-ęs Jungtinių tautų (JT) Tarp-

tautinis tribunolas buvusiai Ju-goslavijai paviešino jo kaltina-mąjį aktą.

Galiausiai, gavus, kaip pranešama, užsienio žvalgybinin-kų informaciją, buvo išsiaiškinta, kad jis gyvena Serbijos sos-tinės Belgrado širdyje, palygin-ti viešą gyvenimą. Šiame mies-te iš viso gyvena maždaug du milijonai gyventojų.

Karo nusikaltėlis Radovan Karadic taip atrodė prieš pradėdant slapstyti, kairėje, ir dabar suėmimo metu Belgrade. Jis kaltina-mas įsakymu nužudyti daugiau negu 8 tūkstančius vyrų ir berniukų 1992-1996 metų Serbijos karo metu. Nepasitvirtino gandai, kad buvo pabėgęs į Rusiją.

R.Karadžičius taip pat mas-kavosi dideliais akiniais, užsi-augino hipių laikus primenan-čius ilgus žilus plaukus ir ilgą barzdą, apsimitęs gydytoju dir-bo vienoje privačioje gydymo natūraliais metodais klinikoje.

63 metų „daktaras“ sukinė-josi tarp pacientų, kurie nė ne-nutuokė, kad juos gydo žmo-gus, vieno JAV diplomato pa-vadintas „Europos Osama bin Ladenu“.

Už bendradarbiavimą su Hagos tribunolu atsakingas Serbijos ministras Rasimas Lia-jičius žurnalistams sakė, kad R.Karadžičius naudojosi su-klastotais užsienietiškais doku-

mentais Dragano Dabičiaus pa-varde. „Slėpdamas savo tapa-tybę jis buvo labai įtikinamas; jis dirbo ir alternatyviaja me-dicina užsidirbdavo pinigų“, - spaudos konferencijoje sakė R.Liajičius, laikydamas R.Ka-radžičiaus nuotrauką. „Jis lais-vai vaikštinėjo po miestą, net pasirodydavo įvairiose viešose vietose“, - sakė Serbijos karo nusikaltimų prokuroras Vladi-miras Vukčevićius.

Apie tikrąją jo tapatybę ne-

žinojo ne tik tos klinikos pa-cientai, bet ir savininkai bei al-ternatyvios medicinos prakti-kuotojai.

Bėglys dėjosi „žmogaus kvantinės energijos“ ekspertu, o ant savo vizitinės kortelės buvo užsirašęs išgalvotą var-dą „D.D.Davidas“. Tie inicia-lai tikriausiai reiškė „Draganą Dabičių“. Jis net turėjo savo interneto svetainę www.psychelp-energy.com ir šimtams žmonių skaitė paskaitas apie alternatyviąją mediciną. Toje svetainėje skelbiamos kulkos ir kryžiaus formos amuletų nuotraukos.

(Nukelta į 4 psl.)

POLITIKOS KOMENTARAI

TOMAS DAPKUS:

PREZIDENTE, AČIŪ!

Prezidento spaudos tarnyba su džiaugsmu pranešė, kad Argentinos lietuviai dėkoja Valdui Adamkui už vetuotą Pilietybės įstatymą. Kokiais argumentais rėmėsi prezidentas, vetuodamas šį vieną svarbiausių šalies įstatymų, kokios šio veto pasekmės? Ir ar turi už ką dėkoti Argentinos lietuviai?

Prezidentas V.Adamkus pasirašydamas dekretą, kuriuo Seimui grąžino pakartotinai svarstyti Pilietybės įstatymą, teigia, kad pagrindinis šio jo sprendimo motyvas yra Konstitucinio Teismo 2006 metų lapkričio 13 dienos nutarimo teiginys, kad "Konstitucijos 12 straipsnio nuostata, jog asmuo gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiu tik atskirais įstatymo nustatytais atvejais, reiškia, kad tokie įstatymo nustatyti atvejai gali būti tik labai reti (atskiri), kad dvigubos pilietybės atvejai turi būti ypač reti - išimtiniai, kad pagal Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, pagal kurį dvigubos pilietybės atvejai būtų ne ypač retos išimtys, bet paplitęs reiškinys". Tai yra pati esmė. Pasirašydamas po šiuo sakiniu V.Adamkus atvirai stojo ne Tautos ir jos interesų, o vienos teisininkų grupuotės, kurios vadas ir yra šio sprendimo autorius Egidijus Kūris, pusėn.

Prezidentas ignoravo ir pačią Konstituciją. Juk akivaizdu tai, kad šis Konstitucinio Teismo nutarimas tiesiog ciniškai ignoravo Pagrindinio šalies įstatymo tekstą, jame esančius žodžius "atskiras atvejis" Konstitucinis Teismas išaiškino kaip "ypač retas, labai retas atvejis", kai didžiajame Lietuvių kalbos žodyne tokios žodžio "atskiras" reikšmės nėra. Didysis žodynas duoda visas žodžio "atskiras" reikšmes: "atskirtas, vien tam skirtas, specialus, kitoniškas, skirtingas". Taigi visiems, mokantiems lietuvių kalbą, Konstitucijoje numatytas "atskiras atvejis" turėtų būti ne "labai retas", o tik "atskirtas, atskirai apibrėžtas atvejis".

Tačiau net jei besąlygiškai ir priimtume šio ydingo nutarimo esmę, vis tiek sunkiai suvoktume prezidento logiką. Matyt, tiek V.Adamkus, tiek jo

faktinis patarėjas E.Kūris bei pastarojo globojama prezidentūros Teisės departamento vadovė Aušra Rauličkytė, bandydami sumažinti pasipiktinimą tokiu valstybės vadovo sprendimu, įstatyme nedrįso išbraukti nuostatos, kad užsienyje gimę, esant bent vienam iš tėvų piliečiui, vaikai įgyja Lietuvos pilietybę.

Puiku, bet kaip tada logika? Ar tuo siūloma nuo šiol vaikus gimdyti tik ypač retais, išimtiniais atvejais? Ar tokia nuostata nepadarė dvigubos pilietybės paplitusiu reiškiniu? Tame pačiame dekrete sakoma, kad prezidentas, vadovaudamasis tuo pačiu argumentu, prieštarauja ir atima galimybę Europos Sąjungos ir NATO valstybėse narėse gyvenantiems Lietuvos piliečiams turėti dvigubą pilietybę. Dar pridėdama, kad tai daroma todėl, kad nebūtų diskriminuojami kiti, ne šiose valstybėse gyvenantys, asmenys. O ar nėra diskriminacijos, kai, pvz., prieš mėnesį Jungtinėse Valstijose gimęs lietuvis, ir taip automatiškai gimimu įgijęs ir JAV pilietybę, gali turėti Lietuvos pilietybę, bet jau toks pat JAV gimęs lietuvis, tačiau kuriam prieš mėnesį sukako 18 metų, Lietuvos pilietybės nebegali turėti?

Prezidentas atima galimybę gauti pilietybę ir tiems asmenims, kurie tam turėjo teisę, laiku padavė dokumentus Migracijos departamentui, tačiau dėl Konstitucinio Teismo nutarimo nebespėjo gauti pasų. Kiti tokiomis pačiomis sąlygomis gavo prieš dieną, o jie nebetenka visiems laikams. Ar tai yra teisinga ir teisėta? Ar tai nėra diskriminacija?

Prezidento patarėjams užkliuvo ir lietuvių kilmės asmenys, tradiciškai gyvenantys valstybėse, su kuriomis Lietuvos Respubliką skiria valstybės siena. V.Adamkaus vardu jie teigia, kad "toks teisinis reguliavimas prieštarauja ir vienam esminių teisinės valstybės principo elementų - teisės aiškumo principui". Kas čia neaišku ponams ir panelėms patarėjams? Ar neaišku, kad yra Punsko lietuviai Lenkijoje, ar sovietų kolaboranto Antano Sniečkaus į Lietuvą neįsileisti tremtiniai ir politiniai kaliniai, kurie dėl to buvo priversti ap-

Lietuvos Seimas liepos 15 d. baigė pavasario sesiją ir valdančiosios koalicijos atstovai pradėjo švęsti "sunkaus" darbo pabaigtuves "Belmonto" restorane. Atvyko ir kai kurie ministrai ir premjeras G. Kirkilas. Už puotą sumokėjo pats premjeras iš tautos biudžeto ir kaip rašo *Lietuvos rytas*, tas pokylis atsiėjo apie 18 tūkstančių litų.

MINIMAS SESERS DISIDENTĖS
N. SADŪNAITĖS 70-ETIS

Vilnius, liepos 22 d. Švč. Nekaltai Pradėtosios Merge-lės Marijos tarnaičių kongregacijos narė, viena žymiausių šalies disidenčių Nijolė Sadūnaitė liepos 22-ąją pažymėjo 70-ečio jubiliejų.

1955-aisiais baigusi Anykščių Jono Biliūno vidurinę mokyklą N. Sadūnaitė pasirinko vienuolės gyvenimo kelią.

Nenorėdama išsižadėti religinės praktikos N. Sadūnaitė dirbo sekretore mašininke,

sigyventi Latvijoje, Kaliningrado srityje, Baltarusijoje? Ar neaišku, kas yra Pelesa, Gervėčiai bei ten gyvenantys lietuviai? Ar valdžios aktais pakeitę žodžių reikšmes jau pradedame keisti ir mūsų tautos istoriją?

Tam davęs, o iš to atėmęs prezidentas ir pasiūlo. Apribojimai bus netaikomi asmenims, įgijusiems pilietybę kitos valstybės, su kuria Lietuvos Respublika yra pasirašiusi sutartį dėl dvigubos pilietybės. Tačiau reikia tad ir atvirai pasakyti, kad tokių sutarčių Lietuva nėra pasirašiusi. Išskyrus prieškarinio Lietuvos sutartį su Jungtinėmis Valstijomis, kuri nebegalioja. Tokių sutarčių ir nebus pasirašyta, nes tai tiesiog prieštarautų kitų valstybių interesams.

Ir vis dėlto liūdna, kad vieno asmens, kuris kontroliuodamas Konstitucinį Teismą priimtė visai tautai savo valią, neribotos ambicijos toliau pjudo lietuvių, juos stumia nuo Tėvynės ir žlugdo mūsų valstybės vadovo autoritetą.

Pasaulio lietuvių bendruomenė neslepia savo nusivylimo. JAV, Kanadoje, įvairiose Europos valstybėse gyvenantys lietuviai siūlo boikotuoti prezidento vizitus, neiti ten, kur jis yra, nekviešti jo, kur yra jie. Lietuvių fronto bičiulių Los Angeles sambūris jau atšaukė kvietimą V.Adamkui į savo renginius. Ar išdrįs Prezidento spaudos tarnyba išplatinti ir šių lietuvių nuomonę? *bernardinai.lt*

gamyklos darbininke, skaičiavimo centro perforuotoja, baigusi medicinos kursus - Vilniaus kūdikių namuose.

1974 m. pavasarį ėmė dauginti bei platinti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kroniką". 1974 m. rugpjūčio 27 d. užklupta rašomąja mašinėle perrašinėjanti "Kroniką", areštuojama. Šešerius metus kalėjo Mordovijoje, ištremta gyveno Rytų Sibire.

1980 m. grįžusi į Lietuvą vėl įsitraukė į "Kronikos" leidybą: rinko žinias, pristatydavo jas redaktoriui, redagavo, daugino, gabenė leidinį į Maskvą, iš kur jis pasiekdavo vakarus. Dėl KGB persekiojimo vienuolė nuolat slapstėsi, ne kartą buvo suimta ir tardoma.

1987 m. rugpjūčio 23 d.

(Atkelta iš 3 psl.)
SUIMTAS MASINIŲ...

Psichiatro išsilavinimą įgijęs R.Karadžičius vienam serbų alternatyviosios medicinos žurnalui „Healthy Life“ rašė net apie meditacijas, sakė žurnalo redaktorių Goranas Kojičius. Tas straipsnis buvo apie meditacijos ir krikščionių ortodoksų vadinamosios Jėzaus maldos praktikos panašumus ir skirtumus. „Man niekada nė nedingtelėjo, kad šitas vyras ilga baltą barzdą ir ilgais plaukais yra Karadžičius“, - sakė G.Kojičius ir pridūrė, jog buvo priblokštas, kai per televiziją pamatė R.Karadžičiaus nuotrauką ir suprato, kas jis toks. Prisimindamas susitikimus su R.Karadžičiumi, jis naujienų agentūrai „Tanjug“ sakė: „Jis buvo iškaltas ir trupučių keistas, kaip tikras bohemos atstovas. Kai jį sutikau, jis atrodė keistas. Jis nešiojo ilgus žilus plaukus, surištus į uodegą ir keistai supintus viršuje“. Tas pats vyras - „Dabičius, dvasinis tyrinėtojas“ - skaitė pasakaitas ta pačia tema į rytus nuo sostinės esančiame Smedereve, taip pat - pačiame Belgrade gegužės mėnesį.

R.Karadžičiaus advokatas Svetozaras Vujačičius sakė, kad

su Antanu Terlecku, Vytautu Bogušiu ir Petru Cidziku surengė mitingą prie Adomo Mickevičiaus paminklo paminėti Ribentropo-Molotovo paktą. Mitinge po ilgų spaudos dešimtmečių buvo viešai sugiedotas Lietuvos himnas.

Nuo 1988 m. Lietuvos Helsinkio grupės narė. N. Sadūnaitė yra išleidusi knygų apie KGB metodus ir kovą už tikinčiųjų pamintas teises Lietuvoje.

N. Sadūnaitė visada tikėjo, kad Dievas yra visagalis. "Pogrindžio laikais, jeigu nebūtume turėję tikėjimo, vilties būtų labai mažai. Kai "kagebistai" man sakė: tu esi mūsų rankose ir mes galime viską su tavim padaryti, aš atsakydavau: jūsų yra milijonai, bet prieš Dievą jūs esate nulis", - yra sakiusi sesuo Nijolė.

jo klientas ilgą laiką gyveno Belgrade ir „dirbo privačios praktikos (klinikoje), o su juo bendravę žmonės nė nenumanė, kas jis yra“. „Jis neturėjo kontaktų su politikais Serbijoje ir (Bosnijos ir Hercegovinos) Serbijos respublika, neturėjo jokios apsaugos ir gyveno pats vienas“, - nurodė S.Vujačičius.

Serbijos saugumo pajėgos pranešė, kad surado R.Karadžičių pirmadienį, ieškodamos kito genocidu kaltinamo įtariamojo, karo metų Bosnijos serbų pajėgų vado Ratko Mladičiaus, sakė R.Liajičius. Tas ryšys - kodėl ieškant vieno įtariamojo buvo galima sulaikyti kitą - nebuvo paaiškintas.

Pasak prokurorų, R.Karadžičius tikriausiai buvo areštuotas tuo metu, kai laukė visuomeninio transporto autobuso niūriame naujame Belgrado rajone, kuris laikomas nacionalistų bastionu.

Pareigūnai atsako atskleidę daugiau detalių apie jo areštą ir nurodo, kad R.Karadžičiaus judėjimas analizuojamas ir bus išlaptintas iki R.Mladičiaus suėmimo.

Beveik neabejojama, kad R.Karadžičių saugojo koks nors ultranacionalistų būrelis.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LEONARDO ŠIMUČIO VEIKLA LIETUVOS VYČIŲ ORGANIZACIJOJE

LIETUVOS VYČIŲ 95 METŲ JUBILIEJAUS PROGA

Prof. dr. Juozas Skirius

II.

Kupini entuziazmo seimo atstovai sudėjo 50 dolerių nedidelės apimties dvisavaitinio žurnalo palaikymui. Jo leidimą suorganizuoti pavedė keturiems aktyvistams - A.Račkui (redaktorius), K.Pakštas ir Anicetas Linkus (pavaduotojai), L.Šimutis (žurnalo administratorius). Tačiau A.Linkui rudenį įstojus į kunigų seminariją, redakcijoje liko dirbti trise. Tai jau buvo apmokamas darbas - jie visi į mėnesį gaudavo po 25 dolerius algos¹³ (tiek maždaug uždirbdavo darbininkas gamykloje).

Naujasis redaktorius A.Račkus su Leonardu susipažino kaip tik Vyčių III seime. Jis mums paliko savo pirmąjį išpūdį apie būsimą savo draugą: "Posėdžiui pasibaigus, prisigretina prie manęs į liūtuką panašus, su puškiniška šukuosena jaunas vaikinąs. Tiesia man ranką ir sako: - Sveikinu! Na tai ką, pone redaktoriau, dirbsime?... Nukaitau ir sakau: - Dirbsime"¹⁴. 1915 m. spalio mėnesio pradžioje vieną šeštadienio vakarą K.Pakštas, A.Račkus ir L.Šimutis atvyko pas A.Aleksį ir konkrečiai apsitarė kaip, kur, kada pradės rengti pirmąjį *Vyties* numerį. Reikėjo nedelsiant veikti, nes jau nuo Seimo pabaigos buvo praėję net trys mėnesiai. Be to, jau atsirado kritikų, o patys vyčiai pradėjo nerimauti. Leonardas greitai surado netoli Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčios dviejų kambarių (greičiau pusanatro kambario) patalpas *Vyčio* raštinei antrame namo aukšte (731 W. 18th Street). Vieta puiki, nuoma nebrangi - tik 5 doleriai mėnesiui. Atrodė, kad namo savininkas p. Rašinskis vyčiams simpatizavo. Lange ir ant durų tuoju buvo pakabinta iškaba su lietuvišku užrašu: *VYTIS - Jaunimo laikraštis*. Patalpos tiko ne tik redakcijai, bet ir jos darbuotojams kaip gyvenamoji vieta. Ne gana to, trys draugai dar priėmė gyventi Menų instituto studentą Izidorį Ilekį, kuris už butą nemokėjo, bet turėjo jį tvarkyti. Mažajame prieškambaryje pastatė rašomąjį stalą ir tris kėdes, o į didįjį kambarį nupirko keturias metalines sulakstomas lovas ir pustuzinį kėdžių. Po nakties miego lovas sulankstydavo ir iš jų padarydavo aukštą geležinį stalą, ant kurio buvo galima šį tą padėti. Didysis kambarys dienos metu iš miegamojo virsdavo salonu. Jaunuoliai maitindavosi kaip jiems pavykdavo, daugiausia raugintu pienu ir duona¹⁵. Ne visuomet ir to būdavo. Viename laiške Leonardas, prisimindamas tuos laikus, prof.

Juozui Eretui konfidencialiai pasakojo, kaip jis su K.Pakštu per 1915 metų Kalėdų vakarą, nevalgę visą dieną ir neturėdami pinigų maistui nusipirkti, išėjo pasivaikščioti ir atsitiktinai užėjo pas geriau gyvenančius ir aktyvius veikėjus Nausėdas, kurie šventė su draugais. Izabelė Nausėdienė jaunuolius maloniai sutiko ir pasiūlė prisijungti prie svečių. Jiems buvo tikra šventė, nes ir pavalgė, ir, kaip prisipažino L.Šimutis, "per neapsižiūrėjimą blaivybės dėsnį sulaužėme"¹⁶. Bet tai atsitikdavo ypač retai. Greitai tarp Čikagos lietuvių pasklido gandai apie keistus jaunuolius, kurie "ant plikų grindų miega, puspadžiu gyvena, į universitetus eina, ir katalikiškam jaunimui naują laikraštį leidžia". Kažkas juokais Vyties redakciją pavadino *Aleksandryno vienuolynu*, nes nuolat "maišėsi" du žymūs Aleksandrai - Račkus ir Aleksis¹⁷. Vargingas ir spausťas gyvenimas jaunuoliams neišmušė entuziazmo ir noro išleisti vyčiams skirtą leidinį, kuris eina dar iki šiol.

1915 m. spalio 21 d. išėjo pirmasis dvisavaitinio *Vytis* numeris. Žurnaliukas nedidukas - tik 28 puslapiai, geltonais viršeliais su dailininko Iz. Ilekio piešiniu, kuriame simboliškai pavaizduotas iš griuvėsių kylantis Vytis ant žirgo su iškeltu kalaviju. Tai reiškė atgimstančios Lietuvos viltį. Žurnaliukas gimė, kai jau buvo Lietuva karo nusiaubta, okupuota kaizerinės kariuomenės, kai krašto gyventojai kentė ir badą, ir kitokių nepriteklių. Leidinukui teko telkti visus jaunuosius patriotus gelbėti Lietuvos. Beveik kiekviename numeryje buvo rašoma: "Gelbėkime Tėvynę. Lietuva žūsta! Mūsų nelaimingi tėveliai, broliukai, sesutės ir draugai kenčia badą bei šaltį... Tėvynė šaukias! Vyčiai nebūkime kurčiais Jos balsui!"¹⁸. Tokie kviečiami žodžiai jautriai paliesdavo išeivių širdis, nes jie visi buvo kažką artimo palikę gimtinėje. Todėl nieko nuostabaus, kad masiškai atsiliepė išeivija į raginimus. Be to, naujas žurnaliukas turėjo tikslą kelti ne tik išeivijos jaunuolių patriotizmą, bet ir jų bendrą kultūrinį lygį. Pirmame numeryje redaktorius A.Račkus rašė: "Patriotiška, mokyta, blaivi, sveika ir dora jaunuomenė yra daug žadanti Lietuvai ir joje yra visa mūsų viltis. Jaunuomenė negali būti patriotiška, jei ji nėra mokyta; ji negali būti tobulai protiškai išsilavinusi, jei ji nėra blaivi...ji negali būti dora be tikėjimo, be Kristaus moks-

Ruošdamasis rašyti monografiją apie žymųjį Amerikos lietuvių Leonardą Šimutį, prof. Dr. J. Skirius (dešinėje) lankėsi pas jo sūnų muzikos daktarą Leonardą Šimutį ir gavo daug svarbios medžiagos jo leidiniui.

lo"¹⁹. Šie žodžiai pasakyti daugiau kaip prieš 90 metų manau, kad aktualūs ir šiandiena. Šių dienų gausiai lietuvių išeivijai ir jos atžaloms galėtų tai būti, kaip pagrindinė gyvenimo būdo linija, kryptanti į Tėviškę, į tėvų ir senelių gimtinę.

Žurnalo *Vytis* leidyba nebuvo nuostolinga. Per 1915 m. spalio-gruodžio mėnesius redakcija surinko 735 dolerius ir 25 centus (Vyčių kuopų prenumerata davė 389 dol. ir 90 ct., ne Vyčių prenumerata - 46 dol. ir 35 ct., atskirų numerių išpardavimas - 30 dol., reklama - 61 dol. ir 40 ct., buvo gauta aukų net 207 dol. ir 60 ct.). Tai rodo, kad jaunieji leidėjai darbavosi "iš peties". Per tą laiką redakcija išleido 613 dol. ir 46 ct. (už žurnalo spausdinimą *Draugo* spaustuvėje - 328 dol. ir 90 ct., žurnalo siuntinėjimas - 59 dol. ir 56 ct., alga K.Pakštui - 70 dol., alga A.Račkui - 62 dol. ir 87 ct. bei kitos smulkesnės išlaidos). Dar liko redakcijos kasoje 121 dol. ir 79 ct.²⁰ Įdomu pastebėti tai, jog atskaitoje nefiksuojama L.Šimučio alga. Jis pats pažymi, kad jos atsisakė, nes, jeigu būtų paėmęs kiek jam priklauso, tai, jo žodžiais tariant, *Vytis* būtų nukeliavęs į "amžino atilsio" vietą²¹. Kodėl būtent jis atsisakė algos, iš ko jis gyveno? Pirmiausia *Aleksandryno vienuolyne* vieni kitiems labai padėdavo; antra, Leonardą rėmė klebonas M. Krušas, kuris gyveno šalia redakcijos. Bet nežiūrint to, administratorius turėjo pilną teisę imti jam priklausomą atlyginimą, tačiau to nedarė. Tai jau daug pasako apie jo požiūrį į lietuvišką veikimą. Tai jau tam tikras pasiaukojimas.

Žurnalo leidyba pradžioje, matyt, turėjo finansinių problemų. *Vyčių III seimas* buvo nutaręs, jog vyčiai turi remti leidinį, bet ne visos kuopos redakcijai prisiuntė savo prenumeratą. Čia, matyt, ir glūdi svarbiausia priežastis kodėl žurnaliukas dienos

šviesą išvydo nuo seimo praėjus daugiau kaip 3.5 mėnesio. Administratorių L.Šimutį tai piktino ir čia jis išvelgė, jog tarp Vyčių kuopų nėra pareigingumo, vienybės ir pasiaukojimo. Jis rašė, jog jeigu taip toliau bus, tai keliama organizacijos tikslai, apie kuriuos visi svajojame, nebus pasiekti. Jis prašė vyčių pildyti tai, ką numatė *III seimas*, nors iki sekančio *IV seimo*²².

Visi trys *Vyties* redakcijos darbuotojai ne tik leido žurnaliuką, bet nuolat važinėjo po lietuvių parapijas, organizavo naujas vyčių kuopas, stiprino jau esamas, garsėjo kaip oratoriai. Be to, steigė vakarinius lietuvių jaunimui kursus ir patys juose "profesorio"avo"²³. Kaip jau minėta, vyčiams pavyzdinė kuopa buvo statoma Vyčių 4-oji kuopa, kurią kūrė ir kuriai priklausė ir pats Leonardas. Kuopa turėjo 150 narių, chorą, dramos rateljį, savą vakarinę mokyklą, 250

dolerių vertės biblioteką, apie 200 dolerių išdą; būdavo šaukiami susirinkimai kiekvieno ketvirtadienio vakarą. Pinigų užsdirbdavo rodydami spektaklius žiūrovams²⁴. Ši kuopa sugebėdavo daugiausiai aukoti Lietuvos šelpimui. Pavyzdžiui 1916 m. pradžioje kuopa skyrė 50 dolerių, kai tuo tarpu 16 kuopa davė 10 dol., o 22 kuopa - 9 dol. ir 60 ct.²⁵. *Vyties* žurnale buvo speciali rubrika *Kas Jaunimo Veikiama*. Čia gana detalai būdavo aprašoma kaip moka linksmintis, šviestis ir lavintis jaunimas. Vienoje rubrikoje pabrėžiamas 4-osios kuopos visų narių bendras veikimas, akcentuojami labiau pasižymėję. Pavyzdžiui tenai apie mūsų herojų rašo: "Apie L.Šimučio gabumus ką ir besakyti: kaip pradeda juokus krėsti - publikos šonai braška nuo juokų, paskęs gi mūsų jaunas artistas tragikų bangose - ir ašarą ištrauks"²⁶. (B.d.)

¹³ Šimutis, L. Lietuvos Vyčiai prieš 60 metų. Chicagos vyčių veikla 1915 metais. *Draugas*, 1975, vasario 5, nr. 30, p. 5.

¹⁴ Račkus, A. Atsiminimų pluoštelis. Tai, ką aš žinau apie Leonardą Šimutį. *Draugas*, 1961, gegužės 27, p. 3.

¹⁵ Pakštas, Kazys. „Vyčio“ krikštynų prisiminimai. *Vytis*, 1941, vasaris, nr. 2, p. 6-7.

¹⁶ 1969 04 15 L.Šimučio laiško J.Eretui Šveicarijoje nuorašas. *LTSC/PLA*, Laiškų fondas, dėžė – Laiškai „Š“, B. L.Šimučio laiškai, lapai nenumeruoti.

¹⁷ Eretas, Juozas. *Kazys Pakštas. Tautinio šauklio odisėja (1893-1960)*. Roma, 1970, p. 21; Račkus, A. Atsiminimų pluoštelis. Tai, ką aš žinau apie Leonardą Šimutį. *Draugas*, 1961, gegužės 27, p. 3.

¹⁸ *Ten pat*, p. 5.

¹⁹ Šimutis, L. Į Lietuvos Vyčių praeitį pažvelgus. *Vytis*, 1953, rugpjūtis, nr. 8, p. 20.

²⁰ L.Šimutis. „Vyčio“ Administracijos Ataskaita. Įeigos ir išlaidos per spalio, lapkričio ir gruodžio mėn., 1915 metų. *Vytis*, 1916, vasario 3, Nr.2(8), p. 8.

²¹ L.Šimutis. Administracijos prierašas. *Vytis*, 1916, vasario 3, Nr.2(8), p. 9.

²² *Ten pat*.

²³ 1965 04 09 L.Šimučio laiško prof. J.Eretui į Šveicarija nuorašas. *LTSC/PLA*, L.Šimučio fondas, dėžė – Korespondencija ir rankraščiai, b. Susirašinėjimas su J.Eretu 1965-1971 m., lapai nenumeruoti.

²⁴ Žinių Žinelės. *Vytis*, 1916, gegužės 9, Nr.7(13), p. 10.

²⁵ *Vytis*, 1916, kovo 1, Nr.4(10), p. 10.

²⁶ Giedrutis, K. IV L. Vyčių kuopa, Dievo Apvaizdos parap. *Ten pat*, p. 11-12.

DŽIAUGSMO IR SPALVŲ ŠVENTĖ LOS ANGELES

Vyriausia menų vadovė Danguolė Razutytė-Varnienė švenčiant šokių šventę.

Vytėnio Lietuvninko nuotr.

Los Angeles mieste šį pavasarį labai sėkmingai buvo suruoštos dvi gražios šventės: gegužės 4 d įvyko Šiluvos Marijos pagerbimas, o liepos šeštą -tryliktoji Lietuvių tautinių šokių šventė. Žiūrovų, kaip sako rengėjai, susirinko apie tris tūkstančius iš visų Californijos ir Amerikos kampelių – San Diego, San Francisco, Seattle, Chicago, Detroito, Niujorko, Bostono ir kitų vietovių kolektyvai susirinko ne tik iš Amerikos. Pirmą kartą net trys gru-

pės -Vilniaus, Panevėžio ir Nidos - pasiryžo šokti Los Angeleje. Šventė prasidėjo tūktanties šokėjų suėjimu į areną. Pirmoji juos sveikino mūsų žymioji Hollywood'o žvaigždė lietuvaitė Rūta Lee-Kilmonytė. Jai per visą renginį pagelbėjo Sigutė Mikutaitytė-Miller. Buvo pristatytas šokių šventės komitetas su jo vyriausiu vadovu Jurgiu Joga, kuris savo sveikinimo kalboje dėkojo komitetui už pasišventusį darbą. Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas J. Maciūnas trumpa kalba dėkojo šokėjams, organizatoriams ir žiūrovams. Po jo kalbėję dėkojo didiesiems mecenatams, aukotojams, firmoms ir atskiriems asmenims, be kurių pagalbos nebūtų ir šventės.

Po gana ilgų sveikinimų vieni šokėjai gražiai lydimi muzikos apleido areną, kiti pasiliko pirmam šokiui. Čia vienas šokis keitė kitą. Reikėjo stebėtis, kaip gražiai buvo sudamos figūros, kvadratai, rataliai. O kai vaikai subėgo į areną, pasigirdo garsūs pasigėrėjimo šauksmai. Nepaprastai gražiai skambėjo melodijos tokiems šokiams kaip Kepurninė,

Blezingėlė, Mikita, Žilvytis, Kalvelis, Aštuonytis, Klumpakojis, Malūnėlis ir Suktinis. Jau nekalbant apie pačius šokius, žiurovams ir kojos ir rankos pačios kilnojosi. Ypač graži ir jaudinanti buvo antroji dalis. Čia ir Malūnas su sparnais, ir Ožys su baisia barzda iš vaikystės pasakų buvo atridentišokiai į areną.

Kas buvome šioje šventėje, pasilikome dėkingi šokėjų entuziazmui, jų norui savo meilę lietuviškumui išreikšti šokiu, nuostabiomis tautinėmis spalvomis ir lietuviška muzika. Ačiū pirmiausiai šios šventės organizaciniam komitetui ir jo vadovui Jurgiui Jogai, vyriausiajai menų vadovei Danguolei Razutytei-Varnienei, Sigitai Barysienai, daugybei visų ansamblių vadovams, kurie kantriai ruošė, mokė ir atsidėję treniravo šokėjus. Ačiū visiems šokėjams, nuo mažiausių iki vyriausių, kurie išlaikė visų šokių spartą, išlieję daug prakaito, parodę mūsų tautinę kultūrą. Tokios šventės mes, Los Angeleje, neturėjome.

Tačiau prie visų didžiausių pagyrimų šventės organizatoriams primename, kad labai

trūko valstybiškumo. Vietoj eilinių ir per ilgų sveikinimų vertėjo pirmiausiai pagarsinti Lietuvos valstybės prezidento Valdo Adamkaus, kad ir spausdintą, žodį, taip pat LR garbės generalinio konsulo Los Angeles Vytauto Čekanausko sveikinimą. **Tie kalbėtojai, kuriems buvo leista sveikinti, sunkiai prisiminė, kad šokių šventė sutapo su Lietuvos valstybine švente, liepos 6-tąja, Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena.**

Tuo būtų atiduota didelė pagarba mūsų tūkstantinį jubiliejų besiruošiančiai švęsti Lietuvos valstybei. Tuo būtų pateikta tam tikra informacija

apie Lietuvos valstybę šventės žiūrovams - nelietuviams.

Reikia pagirti už gražų 13-tosios Tautinių šokių šventės knygos apipavidalinimą. Šis gana didelio formato 170 puslapių leidinys vertas pagyrimo žodžio, jame daug informacijos apie draugijų, firmų ir pavienių asmenų veiklą.

Po programos koridoriuose stovyniuojantys ir besišnekučiuojantys žiūrovai buvo nustebinti, kai Kanados šokėjai pradėjo dalinti pakvietimus į 9-tąją Lietuvių Dainų Šventę Kanadoje, įvyksiančią 2010-tais. Reikia pagirdi uolius kanadiečius už gerą informaciją.

Regina Gasparonienė

Akimirka nuo įvykusios XIII Liet. Taut.Šokių šventės dalis šokėjų su iškaboms jų šokių grupės bei jų miestų vardais.

Vytėnio Lietuvninko nuotr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS 134 METŲ GIMIMO SUKAKTĮ MININT (1874.VIII.10 - 1944.I.9)

Prof. JONAS PUZINAS

I.

Laisvojo pasaulio lietuvių gyvenime gana dažnai pasigendame gilesnio tautinio subrendimo ir glaudesnio tarpusavio ryšio. Daugiur pritrūkstama pakantos skirtingo ideologinio įsitikinimo žmonėms, daugiau paisoma savosios srovės, negu vi-

siems lietuviams bendrų reikalų. Dėl to mes ne visada įstengiame susėsti už bendro stalo net ir besirūpindami Lietuvos laisvės byla¹. Dažnokai vis dar tebežiūrime papildbomis vieni į kitus, nepasikliaudami, įtaringai. Ir spaudoje pristingama bešališkumo. Vis dar privengiama pa-

minėti iškiliūs kitos srovės žmonės jų sukakčių ar mirties atveju, lyg tai būtų mums visiškai svetima visuomeninė būtybė. Toks pat kreivas matas taikomas net ir didiesiems mūsų tautos vyrams, kurie buvo daugiau ar mažiau susiję su kuria nors ideologine grupe ar politine srove. Mirus tokiame žmogui, tos srovės spaudoje gausiai pasirodo užuojautų, plačiai aprašomas jo gyvenimas, nuveikti darbai, o kitos linkmės periodiniuose leidiniuose – tyluma. 1961 m. buvo sukakę šimtas metų nuo mūsų tautinio atgimimo šulo dr. Jono Šliūpo gimimo. Ar gi buvo bent kiek nuoširdžiau prisiminta ta sukaktis? O kaip gi minėsi koki socialistą, kunigą, tautininką, kad ir labai nusipelnusį mūsų tautai!? Kaip gi nuoširdžiai paminėsi kitokio pasaulėžiūrinio ar politinio įsitikinimo mokslo, kultūros ar visuomenės darbininką!? Juk tai ne mūsų žmogus... Ir taip daugelis mūsų tautai ir valstybei nusipelnusių asmenų yra patapę nebe tautos, o vienos ar kitos grupės nuosavybė. Tik ten jie iškeliama į savosios srovės altorėlius ir garbinami savųjų tarpe.

Mes neturėjome tris nepriklausomos Lietuvos Respublikos prezidentus. Ar gi buvo tokių atvejų, kad visa lietuviškoji

Šis, prieš 34 metus “Dirvoje” tilpęs straipsnis, “Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos 30 metų mirties sukakčių minint”, atspindi ir mūsų dabartį. Jį spausdiname be jokių taisymų ar priedų. Tačiau, dėl įvykusių istorinių pokyčių, pridedame tuos pokyčius paaiškinančias pastabas šio išvalgaus straipsnio pabaigoje. Kartu primename ir pabrėžiame, kad “Dirva” yra Lietuvių Tautinės minties laikraštis, kurio tikslas yra išlaikyti mūsų tautiškumą gyvenant svetur.

*“Vilties” d-jos valdyba
“Dirvos” leidėjai*

spauda juos pagarbiai paminėtų, bešališkai įvertintų jų darbus? Prezidentą Stulginskį paprastai temini katalikiškoji srovė, dr. Kazį Grinių - daugiausia tik liaudininkai, o Antano Smetonos vardas daugelio net vengiamas ištarti. Ar gi pateisinama mūsų tokia šališka laikysena? Gyvename ypatingai sunkius laikus, kada mūsų Tėvų žemė kenčia didžiulę svetimųjų priespaudą², todėl jau pats metas brandinti tikrą bendruomeninę pakantos, sutarimo ir su- telktinio darbo dvasią. Jau laikas išlysti mums iš susenusio, surembėjusio ir ankšto ideologinio ar partinio kiauto, jau metas eiti su gyvenimu ir spiestis draugėn. Suėję į bendrą darbą įsitikinsime, kad mūsųose yra žymiai daugiau siejančių, negu skiriančių dalykų, gal tik to paties tikslo siekimo būdai kiek įvairuoja. Nėra žmonių be klaidų, ypač tarpe tų, kurie daug dirba. Nebuvo neklaidingas ir Smetona. Tačiau mes dar neturime pakankamos perspektyvos netolimos praeities įvykiams nusverti bei tų įvykių dalyvių darbams bešališkai įvertinti. Tačiau ne teiskime kitų, jei nenorime būti

ir patys kai kada skaudžiai pakaltinti. **Ypačiai nejuodinkime mūsų nepriklausomos valstybės laikotarpio**, nes jis ne tik svetimųjų, bet ir savųjų niekinamas. Parodykime daugiau pagarbos mūsų nepriklausomos valstybės kūrėjams, jos gynėjams ir visiems, prisidėjusiems prie visokeriopos pažangos ūgio. Nepabijokime būdami Clevelande aplankyti Antano Smetonos kapo, Chicagoje - dr. Kazio Griniaus³, o savo mintimis pasiekime ir Sibiro tremties iškankintą, Lietuvoje mirusį Aleksandrą Stulginskį.

Tat tokia dvasia prisimin-kime prieš trisdešimt metų⁴ mirusį pirmąjį ir paskutinįjį nepriklausomos Lietuvos valstybės prezidentą Antaną Smetoną. **(Bus daugiau)**

Prez. Antanas Smetona tarp jaunimo Chicago, IL. “Margutis” 2422 W.Marquette Rd. “Dirvos” archyvo nuotr.

¹ Lietuva atgavo nepriklausomybę 1990 metais

² dabartinius sunkumus sudaro įvairi vidaus opozicija ir dar išlikę komunistiniai siekimai

³ Prez. dr. Kazio Griniaus palaikai 1990 metais perlaidoti Lietuvoje

⁴ prieš 64 metus

CHICAGO, IL

Lietuvos konsulas Čikagoje praneša, kad nuo šiol, lankytojų patogumui, Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje už suteiktas konsulines paslaugas galima mokėti ir mokėjimo kortelėmis, kurioms nėra būtinas PIN kodo įvedimas. Generaliniame konsulate priimamos šių kompanijų mokėjimo kortelės: Visa, MasterCard, Discover bei American Express. Kaip ir anksčiau, už suteiktas konsulines paslaugas taip pat galima mokėti grynais pinigais, „money order“ arba „cashier's check“. Primenama, kad asmeninių banko čekių nepriima.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Čikagos skyriaus narių susirinkimas įvyko liepos 15 d. Seklyčios patalpose, kurio metu buvo apsvarstyta visa eilė svarbių reikalų. Mirus Matildai Marcinkienei, skyrius nebeturėjo pirmininkės. Todėl šiame susirinkime buvo išrinkta nauja pirmininkė - **Irena Dirdienė**. Jai pavesta sudaryti valdybą pakviečiant reikalingus narius. Susirinkime dalyvavo ir ALT s-gos centro valdybos nariai - pirm. Petras Buchas ir vicepirmininkai Eugenijus Bartkus ir Jonas Variakojis, - taip pat ir "Dirvos" laikraščio redaktorius Vytautas Radžius. Naujoji skyriaus pirmininkė pranešė, kad metinė gegužinė šiemet įvyks Ateitininkų namų ažuolyne rugpjūčio 24 d.

Laima Apanavičienė, Čiurlionio galerijos direktorė Čikagoje, artėjant Lietuvos vardo paminėjimo rašytiniuose metraščiuose tūkstantmečiui, pasiūlė Čikagos kultūros centrui šiuolaikinių Lietuvos grafikų Eglės Vertelkaitės ir

DOMUI ADOMAIČIUI – 99-ERI

Inžinierius Domas Adomaitis, "Dirvos" laikraščio mecenatas, šiandien, liepos 29 d. švenčia savo turiningo ir garbingo gyvenimo 99-erių metų sukaktį! Neseniai jis išleido knygą "Laisvųjų ištvermės vaisius", kurioje surinkti viso jo gyvenimo lietuviybės baruose atlikti darbai ir mąstymai. "Esu laimingas galėjęs nors taip - Genocido parodos rengimu, Čiurlionio galerijoje paveikslų kaupimu - prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo ir jos kūrybinių galių išsaugojimo". Tą knygą jis skyrė Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių sąjungai ir dalį Lietuvos bibliotekoms. Studijavo Vytauto Didžiojo universitete, Cheminės technologijos fakultete ir įsigijo inžinieriaus diplomą. Pasitraukė su žmona,

Birutės Zokaitytės kūrinių parodą. Balandžio mėnesį tame miesto kultūros centre vyko P. Gerlikienės darbų paroda, kuri tris mėnesius garsino lietuvių vardą. Direktorė nesitikėjo, kad ir dabar pavyktų įtikinti miesto vadovybę dar kartą leisti lietuvių kūrybos parodą. Bet gavo laišką, kuriame rašoma, kad iš 103 projektų atrinkti trys - lietuvių grafikų kūrybos darbai. Didžiulis džiaugsmas, bet - **kur gauti lėšų tos parodos paruošimui**. Numatyta jų paroda turėtų įvykti Čikagos miesto kultūros centre 2009 m. sausio 3 - kovo 29 dienomis. Dailininkės kviečiamos ir į Čikagoje vykstantį tuo metu grafikų suvažiavimą. Direktorė L. Apanavičienė apgailestauja, kad pirmą kartą minėtai parodai Lietuvių fondas neskyrė nė dolerio. Neskirs ir dabar, kaip neskyrė šiemet ir Lietuvių Operai.

operos solistė Sofija, į Vokietiją, kai rusai vėl okupavo Lietuvą 1944 m. Nuo 1929 metų yra korporacijos "Neo Lithuania" narys. Amerikoje rašė spaudoje aktualiais Lietuvos laisvės klausimais, pasirašydamas slapyvardžiais, nes kai kurie jo šeimos nariai komunistų buvo išvežti į Sibirą. Buvo "Lietuvių balso" laikraščio steigėju ir redakcijos nariu. Kai buvo pavogtas "Dirvos" redakcijai reikalingas kompiuteris ir kiti, būtinai reikalingi aparatai, inž. Domas Adomaitis tuoj skyrė 20,000 dolerių, kad tik "Dirva" nesustotų ėjusi ir laikraštis būtų leidžiamas toliau. Už tai jam "Dirvos" redakcija yra didžiai dėkinga ir prašo Visagalio palaimos gimtadienio proga. Ad multos annos! **Dirvos redakcija**

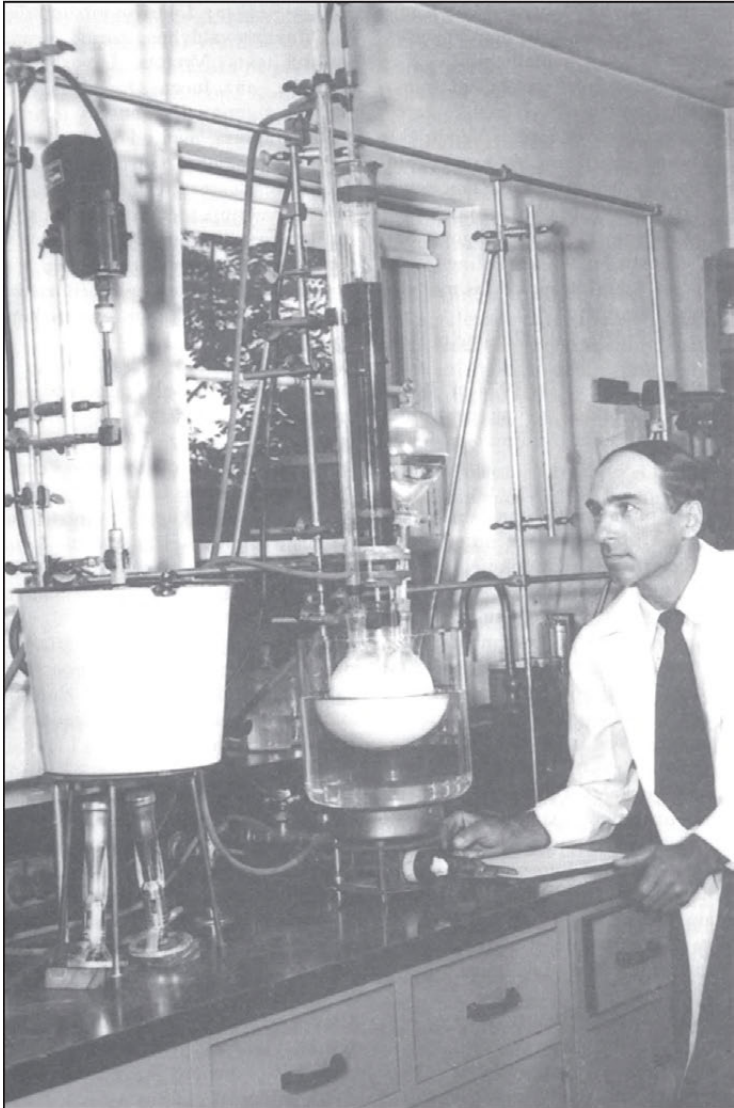
NEW YORK, NY

NEW YORK ĮAMŽINTAS S. DARIAUS IR S. GIRĖNO ATMINIMAS

New York, liepos 21 d. New York, istoriniame "Floyd Bennet Field" oro uoste, šeštadienį iškilmingai paminėtos istorinio Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 75-osios metinės. "Floyd Bennet Field" oro uosto "Ryan" lankytojų centre buvo atidengta memorialinė lenta, skirta šiam istoriniam lietuvių lakūnų žygdarbiui.

Prieš 75 metus būtent iš šio oro uosto pakilo lėktuvas "Lituanica". Dabar "Floyd Bennet Field" oro uostas priklauso nacionaliniam "Gateway" poilsio parkui.

Lietuvos generalinis konsulas New York Jonas Paslauskas lentos atidengimo ceremonijoje kalbėjo apie S. Dariaus ir S. Girėno likimus, apie JAV lietuvių, kurie ir morališkai, ir finansiškai rėmė drąsių lakūnų idėją išgarsinti Lietuvos vardą rekordiniu skrydžiu iš New York į Kauną. Po 75 metų jų troškimas vis dar pildosi - dabar apie Lietuvą ir jos didvyrius daugiau žinos ir niujorkiečiai.

Domas Adomaitis, cheminės technologijos inžinierius Marbon Chem. Co. laboratorijoje, čia išradęs plastiką Graft copolymer-cyclolac, pakeitusį varį, kuris davė Amerikai ne milijonus, o milijardus dolerių.

Nacionalinio "Gateway" poilsio parko vadovas Barry Sullivan, sveikinęs susirinkusius svečius, pasakojo apie "Floyd Bennet Field" oro uosto praeitį. Šiomis dienomis - tai niujorkiečių pamėgta poilsio zona. Jis atidarė naują parodą, kurioje pasakojama apie svarbiausius, į aviacijos istoriją įėjusius skrydžius iš "Floyd Bennet Field" oro uosto. Atskiras stendas skirtas S. Dariaus ir S. Girėno "Lituanicos" skrydžiui.

Minėjime taip pat kalbėjo vyskupas Paulius Baltakis, Amerikos lietuvių bendruomenės New York apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė, Lietuvos vyčių 110-osios Maspeto kuopos prezidentas Paul-Michael Kaz, Tautos fondo tarybos pirmininkė Giedrė Kumpikaitė.

Minėjimą rengė Lietuvos generalinis konsulas New York kartu su JAV nacionali-

Tragiškai žuvusių Amerikos Lietuvių lakūnų Dariaus ir Gireno 75-tų skridimo metinių minėjimas įvyko šeštadienį, liepos 19 d. Floyd Bennett Field, Brooklyn, NY iš kurio aerodromo jie išskrido į Lietuvą 1933 metais.

Šeštadienį, liepos 26 d., 5 val. p.p., buvo atnašautos Šv. Mišios atsisveikinant su Apreiškimo parapijos administratorium kun. Joseph Fonti. Po to – vaisės, pabendravimas ir atsisveikinimas.

Putnamo seselių tradicinė gegužinė-piknikas įvyko sekmdienį, liepos 27 d., Putnam, CT, kurios prasidėjo su šv. Mišiom.

Dr. Giedrė Kumpikaitė

nio "Gateway" poilsio parko administracija, bendradarbiaudami su Lietuvos vyčių 110-ąja Maspeto kuopa ir Amerikos lietuvių bendruomenės New York apygarda. **LGITIC**

PADĖKA

Šiomis dienomis savo tarnybą Jungtinėse Amerikos Valtijose baigia Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas Arvydas Daunoravičius. Po penkių metų darbo Čikagoje Lietuvos diplomatas grįžta į Vilnių, į Užsienio reikalų ministeriją.

Dėkoju kolegai Arvydui už puikią tarnybą, už profesionalumą ir už atidą žmogui. Čikagos apylinkėse, labiau nei kur kitur Amerikoje, Lietuvos diplomatai yra arčiausiai mūsų tautiečių, yra gerai matomi ir, manau, yra reikalingi. Tikiuosi, kad Arvydo Daunoravičiaus vadovaujamas Generalinis konsulas pelnė Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenančių lietuvių pasitikėjimą ir pripažinimą.

Konsulatas tęsia savo darbą, o mielam Arvydui ir žmonai Loretai linkiu kuo didžiausios sėkmės Tėvynėje Lietuvoje.

Audrius Brūzga

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV

Šv. Jurgio Parapija
6527 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103
(216) 431-5794

Sugrižtuvės ir Metinė Vasaros Gegužinė

2008 Rugpjūčio 24

Pradžia Su 10:30 v.r. Mišiom

Skanus Maistas ir Linksmybės Visiems

\$10,000 Loterija!

Bilietus Galima Pirkti Klebonijoje
(tik iki 200 bilietų bus parduota)

LIETUVA IR PASAULIS

Argentinoje viešėdamas prezidentas Valdas Adamkus vienos dienraščio "Nacion" pareiškė, kad Lietuva, esant reikalui, yra pasirengusi dalyvauti JAV priešraketinės gynybos (PRG) skydo kūrimo srityje. Tiesa, vėliau šią informaciją prezidento atstovai suskubo paneigti. "Lietuva šiuo metu nesidėra su JAV dėl PRG elementų dislokavimo jos teritorijoje. Tačiau, mūsų požiūriu, ši sistema yra svarbus Europos ir tarptautinio saugumo elementas. Todėl, esant reikalui, mes pasirengę kartu su sąjungininkais dalyvauti ją kuriant", - cituoja V.Adamkaus interviu "Nacion". Rusų naujienų agentūra "RIA novosti" pabrėžia, kad V.Adamkus atsisakė pakomentuoti savo žodžius.

Lietuva stos į Europos kosmoso agentūrą, siekiančią pirmą kartą žmonijos istorijoje išsiųsti žmogų į Marsą. Lietuva nusprendė duoti paraišką dalyvauti Europos kosmoso agentūros (EKA) veikloje. Tai ketvirtadienį pareiškė premjeras Gediminas Kirkilas. EKA nario mokestis siekia 10 mln. litų, bet Lietuvai tokią sumą reikės mokėti tik 2019 metais, o nuo 2010 iki 2011 metų teks investuoti po 2 mln. litų. Anot G. Kirkilo, susidomėjimą galimybėmis dalyvauti kosminiuose tyrimuose jau pareiškė 37 mokslo institucijos ir 24 verslo įmonės. Derybų procesą nuo 2010-ųjų koordinuos nauja institucija Lietuvos kosmoso agentūra, kurios išlaikymas kainuos po 1 mln. litų kasmet. Kosminės darbo grupės nario, Švietimo ir mokslo ministerijos Tarptautinių mokslo programų skyriaus vyriausiojo specialisto Romualdo Kalyčio įsitikinimu, naudos iš EKA projektų turės transporto įmonės, navigacinių sistemų kūrėjai ir taikytojai, žemės ūkio, statybų, informacinių technologijų bendrovės. Tačiau skeptikų tvirtinimu, pirmiausia reikėtų suvaldyti infliaciją ir spręsti kitas neatidėliotinas problemas, o tik vėliau siekti žvaigždžių.

Krašto apsaugos ministro Juozo Oleko teigimu, Gruzija jau dabar turėtų atlikti reikiamus pasirengimo narystei NATO darbus, nelaukdamą, kol bus suteiktas formalus Narsytės veiksmų planas. Tai ministras pažymėjo liepos 23 d. vykusiame susitikime su pirmą kartą Lietuvoje viešinančiu Gruzijos kariuomenės vadu brigados generolu Zaza Gogava. Planuojama, kad NATO užsienio reikalų ministrai Gruzijos ir Ukrainos pasirengimą įgyvendinti Narystės veiksmų planą svarstys šių metų gruodžio mėnesį Briuselyje. Ministras pabrėžė mūsų šalies politinę ir praktinę paramą Gruzijai kelyje į NATO.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas liepos 22 dieną Briuselyje vykstančiame Europos Sąjungos Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (BRIST) susitikime su ES šalių diplomatijos vadovais daugiausia dėmesio skyrė Ukrainos ir Gruzijos klausimams. *ELTA, LGITIC, LRT*

STRATEGIJOJE - NORAS SUSIGRAŽINTI LIETUVIŲ KILMĖS VAIKUS

Vilnius, liepos 23 d. Siekdamą padėti užsienyje gyvenantiems lietuviams išsaugoti tautinį tapatumą, ryšius su Lietuva, kultūrą, kalbą bei parengti šiuo metu užsienyje gyvenančius lietuvių kilmės vaikus ateityje grįžti į Lietuvą, taip didinant pasirengimą re-emigruoti ir reintegruoti į Lietuvos gyvenimą, Vyriausybė patvirtino Ilgalaikę Lietuvos valstybės santykių su užsienio lietuviais 2008-2020 m. strategiją.

Dėl gausios lietuvių emigracijos smarkiai išaugus užsienyje gyvenančių lietuvių skaičiui ir pagausėjus bei sustiprėjus užsienio lietuvių bendruomenėms, atsirado abipusis poreikis ir būtinybė bendradarbiauti lietuvių tautinio tapatumo išsaugojimo ir plėtojimo, lituanistinio švietimo organizavimo ir koordinavimo, lietuvių kultūros puoselėjimo, informacijos apie Lietuvos gyvenimą sklaidos tobulinimo, informacijos apie užsienio lietuvių gyvenimą sklaidos plėtojimo, ekonomi-

nių ryšių srityse.

Strategija siekiama užtikrinti Lietuvos institucijų ir užsienio lietuvių bendradarbiavimą, siekti sukurti vieningą lietuvių tautinę bendruomenę - integralią tautą, išsaugoti užsienio lietuvių tautinį tapatumą, puoselėjant lietuvių kalbą ir kultūrą.

Bus skatinamas Lietuvos institucijų ir užsienio lietuvių bendradarbiavimas, plečiami Lietuvos diplomatiniai atstovybių ir konsulinė įstaigų pajėgumai dirbti su Lietuvos piliečiais ir užsienio lietuviais, konsulinės įstaigos turėtų būti plečiamos pagal Lietuvos piliečių emigracijos srautus.

Be to, ketinama skatinti užsienio lietuvių švietimo įstaigų bendradarbiavimą su Lietuvos švietimo įstaigomis, įtraukiant lituanistinių mokyklų bendruomenes į švietimo projektus, finansuojant mokyklų, mokinių, studentų ir jaunimo organizacijų projektus, skatinančius vaikų ir jaunimo bendradarbiavimą su užsienio lietuvių švietimo įstai-

LR kultūros ministras Jonas Jučas (kairėje) ir Brazilijos Federacinės Respublikos užsienio reikalų ministras Celso Amorim liepos 16 d. pasirašė dvišalę sutartį dėl bendradarbiavimo kultūros srityje. „Tai neabejotinai svarbus žingsnis, padėsiantis suintensyvinti tarpusavio kultūrinius ryšius bei pagyvinsiantis lietuviškos kultūros sklaidą. Tikimės, kad ši sutartis plačiau atvers abiejų šalių vartus įvairiems kultūros projektams, kūrėjų bendradarbiavimui, paskatins menininkus ieškoti naujų raiškos formų ir būdų, o žiūrovams suteiks galimybę artimiau susipažinti su šalių kūrybiniu potencialu“, - teigia ministras J. Jučas.

LIETUVA ĮAMŽINS IR SAUGOS JAI REIKŠMINGĄ KULTŪROS PAVELDĄ UŽSIENYJE

LR Vyriausybė liepos 23 d. patvirtino „Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje, pažinimo, sklaidos ir globos programą“, kurios pagrindinis tikslas – kaupti ir skleisti informaciją apie užsienyje esančius Lietuvai reikšmingus kultūros paveldo objektus, rengti ir leisti mokslinius-informacinius leidinius šia tema, bei numatyti priemones, padėsiančias juos įamžinti ir prižiūrėti. Programa sudaryta Kultūros ministerijos iniciatyva.

Siekiant 2009-2011 metais

sėkmingai įgyvendinti šią programą, bus imtasi įvairių priemonių – informacija apie šalies kultūrai reikšmingus paveldo objektus bus renkama užsienio saugyklose ir archyvuose, taip pat bendraujant su išeivija, o surinkti ir susisteminti duomenys pateikiami specialiuose moksliniuose-informaciniuose leidiniuose. Sudarant minimo paveldo objektų sąrašą aktyviai bendradarbiauti bus kviečiama ir plačioji visuomenė. Identifikuotų paveldo objektų apsaugai ir prie-

žiūrai per trejus metus numatyta skirti 650 tūkst. litų. Už šias lėšas ant jų taip pat bus įrengtos atminimo lentos.

Programoje numatyta finansuoti ir projektus, skirtus paremti visuomenės iniciatyvas tvarkyti bei prižiūrėti tremtinių kapus.

Programą įgyvendins Kultūros ministerija ir jai pavaldus Kultūros paveldo departamentas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės bei Užsienio reikalų ministerija. *bernardinai.lt*

gų mokiniais.

Be kita ko, užsienio lietuviai bus skatinami dalyvauti Lietuvos politiniame ir ekonominiame gyvenime, skleidžiant informaciją užsienyje apie verslo galimybes Lietuvoje, investicinę aplinką, laisvas darbo vietas.

Taip pat sudaryti sąlygas kurti lituanistinio švietimo mokymo(si) programų ir priemonių sistemą; plėtoti lituanistinį švietimą, skatinant užsienyje gyvenančius lietuvius steigti naujas užsienio lietuvių švietimo įstaigas bei mokymo procesą pritaikyti užsienio lietuvių poreikiams ir specifiniam kultūriniam kontekstui; skatinti lietuviškos kultūros kūrimą, puoselėjimą bei sporto tradicijų tęstinumą užsienyje.

Strategijos įgyvendinimo laikotarpiui bus parengtos ir patvirtintos vidutinės trukmės programos. Strategijos įgyvendinimas finansuojamas iš institucijoms, dalyvaujančioms įgyvendinant šią strategiją, patvirtintų valstybės biudžeto bendrųjų asignavimų ir kitų teisės aktų nustatyta tvar-

ka gautų lėšų.

Ilgalaikės valstybės santykių su užsienio lietuviais 2008-2020 m. įgyvendinimas padės siekti vieno svarbiausių ir aktualiausių Lietuvos Respublikos pastarojo laikotarpio tikslų - sukurti ir įgyvendinti optimalią bei nuoseklią ryšių ir bendradarbiavimo su užsienio lietuviais strategiją, pagrįstą tarpinstituciniu koordinavimu, konkrečiomis uždavininių įgyvendinimo priemonėmis ir finansiniais ištekliais.

Vyriausybė taip pat pritarė Ilgalaikės valstybės santykių su užsienio lietuviais 2008-2020 m. strategijos koordinavimo ir priežiūros komisijos sudarymui. Komisija vykdys papildomą, tarpinstituciniu koordinavimu pagrįstą užsienio lietuvių būklės stebėseną bei atsakingoms institucijoms teiks rekomendacijas santykių su užsienio lietuviais srityje.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas ir dabar nuolat atlieka užsienio lietuvių būklės analizę, stebėseną bei teikia pasiūlymus Vyriausybei. *LGITIC*

PREZIDENTAS PAKVIETĖ ČILĖS VERSLININKUS INVESTUOTI LIETUVOJE

Santjagas, liepos 23 d. (ELTA). Prez. Valdas Adamkus teigia, kad nors Čilę ir Lietuvą skiria Atlanto vandenynas, bet šiuolaikiniame pasaulyje geografiniai atstumai nėra kliūtis, todėl abiejų šalių verslininkai galėtų aktyviau keistis idėjomis ir stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą. "Šiandien Lietuvos verslo įmonės ieško naujų būdų santykiams su Čilės ir kitų Lotynų Amerikos šalių įmonėmis užmegzti. Esu tikras, kad Lietuvai ir Čilei geriau pažinus vienas kitą, labai padidės ir mūsų prekybos apimtys bei investicijos, ypač atsižvelgiant į tai, kad Atlanto vandenynas atveria neribotų galimybių prekių judėjimui tarp Lietuvos ir Čilės", - kalbėjo Lietuvos vadovas Čilės prekybos rūmuose surengtame verslo forume.

Su oficialiu vizitu Čilėje besilankantis Lietuvos vadovas, kreipdamasis į šios šalies verslininkus ir kviesdamas juos investuoti Lietuvoje, pažymėjo, kad mūsų šalies ekonomika yra viena sparčiausiai augančių tarp naujųjų ES šalių.

ANTANUI MACEINAI – 100

Iškiliausias ir kūrybingiausias lietuvių filosofas, o taip pat pedagogas, literatas ir mąstytojas ANTANAS MACEINA (1908–2008) Kauno Vytauto Didžiojo universitete studijavo filosofiją ir pedagogiką 1928–1932 m., 1932–1935 m. studijas gilino Louvaine, Fribūro, Strasbūro ir Briuselio universitetuose. Dėstė Kauno universitete kultūros filosofiją ir pedagogiką, dalyvavo ateitininkų, Lietuvos krikščionių darbininkų sąjungos veikloje. Traukėsi į Vakarus (pirmą kartą 1940 m., antrą kartą 1944 m.). 1941 m. pakviestas Lietuvos Laikinosos Vyriausybės švietimo ministro J. Ambrazevičiaus–Brazaičio, Antanas Maceina ėjo Vilniaus universiteto Istorijos katedros docento pareigas, vėliau tapo Filosofijos fakulteto dekanu. Čia pirmą kartą jis gavo galimybę atsidėti filosofijai. Vokiečių okupacinei valdžiai sustabdžius Laikinosios Vyriausybės veiklą ir uždarius lietuvių aktyvistų frontą, A. Maceina žadino rezistencinę dvasią pogrindyje. Jis buvo naujo rezistencinio sąjūdžio „Lietuvos fron-

tas” įkvėpėjas. Nuo 1949 m. apsigyveno Vokietijoje. Fribūro ir Miunsterio universitetuose dėstė rusų filosofiją ir Rytų Europos dvasios istoriją, religijos filosofiją. Dėstė ir marksizmą, kurį vadino beviltiška kančios filosofija. Mokėjo ir vartojo septynias kalbas – gimtąją lietuvių, lotynų, graikų, vokiečių, prancūzų, ispanų ir rusų kalbas.

Išleido apie dvidešimt filosofinio ir teologinio turinio knygų, išspausdino keliasdešimt straipsnių nepriklausomos Lietuvos, išeivijos ir užsienio spaudoje. Lietuvoje buvo išleisti šie veikalai: “Tautinis auklėjimas” (1934), “Kultūros filosofijos įvadas” (1936), “Socijalinis teisingumas” (1938), “Pedagogikos istorija”, t. I (1939), “Buržuazijos žlugimas” (1940); išeivijoje išleisti: “Didysis inkvizitorius” (1946), “Jobo drama” (1950), “Saulės giesmė” (1954), “Didžioji padėjėja” (1958), “Niekšybės paslaptis” (1964), “Dievo avinėlis” (1966), “Didieji dabarties klausimai” (1971), “Religijos filosofija” d.I (1976), “Filosofijos kilmė ir prasmė” (1978), “Asmuo ir istorija”

Filosofas, poetas Antanas Maceina (1908-1987)

(1981), “Dievas ir laisvė” (1985) ir kiti. Mūsų laikais serijoje “Iš Lietuvos filosofijos palikimo” nuo 1991 m. išleista dvylika tomų A. Maceinos “Raštų”. Gal būtų įdomu mūsų studentijai, X tome skelbiamas studento Antano Maceinos 1932 m. Vytauto Didžiojo universitete parašytas ir apgintas diplominis darbas “Religijos reikšmė kultūrai” yra labai nemažos apimtys (Maceina A. Raštai. – V.: Margi raštai, 2005.- T.10. P. 170–264).

Antanas Maceina – katalikiškosios krypties lietuvių filosofijos kūrėjas ir ideologas. Nutolęs nuo savo mokytojo Stasio Šalkauskio idėjų, sukūrė savitą kultūros ir filosofijos interpretacijos modelį, pagal kurį kultūrą, kaip gamtos ir

žmogaus dvasios sintezę, galutinai įprasmina religija. Socialinę problematiką perkėlęs į moralės plotmę, skelbė krikščioniškojo visuomenės solidarumo teoriją. Per visą Maceinos kūrybą vieninga gija tęsiasi filosofo įsitikinimas, kad krikščioniškasis tikėjimas ir juo paremtas socialinis veikimas yra efektyvus priešnuodis daugybei nūdienos pasaulio ir atskiro individo egzistencijos problemų.

Gili filosofijos ir poezijos sąsaja Maceinai nebuvo tikrai teorijos dalykas – Antano Jasmanto slapyvardžiu išleisti du filosofinės poezijos rinkiniai – “Gruodas” (1965), “Ir niekad ne namolei” (1981). Maceinos pseudonimas kilęs iš žmonos giminių pavardės – Julijos Tverskaitės-Maceinienės motina buvo Jasmantaitė, kilusi iš Žemaitijos. „Poezijos buveinė mano širdžiai yra artimesnė”, – yra pasakęs pats A.Maceina, lygindamas savo filosofiją ir poetinę veiklą. Eilėraščiai kuriami kaip intymūs ir sakralūs pašnekesiai su Dievu, kuris laikomas egzistencine problema, jais siekiama priartėti prie ankstyvosios krikščionybės ir biblinės kalbos raiškos, kai apie Dievą buvo mąstoma ne metafizinėmis abstraktybėmis, o konkrečių vaizdinių parabolėmis. Jo poezijos originalumą bei ryšį su filosofija išsamiai

analizavo Tomas Venclova, Onė Baliukonė.

Reikėtų pasigėrėti A. Maceinos raštų – tiek filosofijos, tiek poezijos – kalbos grynumu, turtingumu, įtaigumu. Filosofas Arvydas Šliogeris sako: „Galbūt nuostabiausias dalykas A. Maceinos knygoje – ne tik jų turinys, o kaip tik jų kalba... Jo kalbos grynumas yra ne tik istorinis faktas, bet ir uždavinys mums visiems – filosofams, rašytojams, kritikams”.

Antano Maceinos žemiškoji ir filosofinė kelionė nutrūko 1987 metų sausio 27 dieną. Nuo širdies smūgio jis mirė septyniasdešimt devintąją savo gimimo dieną, buvo palaidotas Brebesdorfo kaimelyje netoli Šveinfurto.

Kaip epitafija didžio filosofo ir poeto atminimui galėtų būti jo paties žodžiai rašytojui: “...Tavo kūrinyse nemiršta...jis ir Tave patį išgelbsti iš mirties naikinančios rankos, bet labai savotišku būdu, kad nemirdamas Tavo kūrinyse visados prisikelia tautos dvasioje ir ją guodžia sunkiomis jos istorijos valandomis”.

Pats Maceina tikrai liktų patenkintas, pamatęs Lietuvos studentų “suskaitytus” savo veikalus ir kitas knygas apie filosofiją. A. Maceinos “Raštų” VI tomas – pats skaitomiausias ir populiariausias.

www.mruni.lt

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

- I-oji - 5,000 dol,
- II-oji - 3,000 dol.,
- III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams: LIETUVAI–TŪKSTANTISMETŲ!
Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome nelaukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: ALTS, KONKURSAS
2711 West 71st Street,
Chicago, IL 60629-2005, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Pavilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

PABRANGĘ BILIETAI NEGAŠDINA OPEROS IR BALETO GERBĖJŲ

Vilnius, liepos 21 d. Nepaisant kylančių bilietų kainų Nacionalinio operos ir baleto teatro premjeros masina lankytojus. Jau yra spektaklių, kurių bilietai išparduoti sekančiam sezonui, yra spektaklių, į kuriuos bilietai išpirkti kitų metų pavasariui, teigia Nacionalinio operos ir baleto teatro direktorius Gintautas Kėvišas.

Pasak direktoriaus, teatro lankomumas pakilo nuo 63 proc. iki 96 proc. Lankytojų neatbaido ir kylančios bilietų kainos. 2008-2009 metų sezoną rodomiems spektakliams jos jau 14 proc. didesnės, tačiau, G. Kėvišo teigimu, žmonių susidomėjimo stokos dėl to kol kas neįjuntama.

Teatro direktorius džiaugiasi pripažinimu tarptautiniame kontekste. Pasak G. Kėvišo, bene didžiausią reklamą teatrui padarė David Alden režisuota opera “Salome”.

“Su šiuo spektakliu beveik 200 žmonių trupė šiemet važiuos į Izraelį, kuriame jis bus rodomas net aštuonis kartus. Jį recenzavo dienraštis *International Herald Tribune*, apie jį rašė *The New York Times*, žymiausi operos žurnalai”, - sako G. Kėvišas.

LGITIC

KULTŪROS KRONIKA

Savo atgimstančia egzotika smalsuolius viliojantis Bistrampolio dvaras nuolat sulaukia daugybės svečių. Tačiau pastaruoju metu viename jo nuošaliame pastate - koplyčioje - lankytojai nepageidaujami. Jie blaškytų čia jau beveik mėnesį kuriančio garsaus šalyje dailininko A.Kmieliausko dėmesį ir susikaupimą. Koplyčios sienas jau ši rudenį papuoš spalvingos freskos, pasakojančios knygnešių istoriją. Tai - didžiulis kūrinys, reikalaujantis nemenkų kūrėjo jėgų. Atgimstančio Bistrampolio dvaro koplytėlės sienas tapo vienas garsiausių šalies menininkų, Nacionalinės premijos laureatas Antanas Kmieliauskas.

Antrasis pasaulio lietuvių menininkų pleneras-stovykla "Migruojantys paukščiai" šiemet kvietė diskutuoti imigracijos tema. Liepos 20-27 dienomis Birštone susitiko 15 lietuvių menininkų, šiuo metu gyvenančių Lietuvoje, JAV, Italijoje, Olandijoje, Belgijoje, Norvegijoje. Pasak projekto koordinatorės Jolitos Vitkauskaitės, šis projektas atviras - visi, besidomintys imigracijos problemomis, projekto metu buvo kviečiami į "Birštono tulpės" svečių namus. Liepos 25-ąją Birštono kultūros centre buvo atidaryta fotomenininko Artūro Valiaugos paroda "Trakų karaimai. Daniliškių sentikiai" ir įvyko Audriaus Mickevičiaus videofilmo "Žmogus - Arklys" premjera.

49-ojoje tarptautinėje mokinių matematikos olimpiadoje, vykusioje Madride, visi mūsų šaliai atstovaujantys mokiniai pelnė apdovanojimus. Ne pirmus metus dalyvaujantis olimpiadoje Vilniaus licėjaus mokinys Vytautas Gruslys šiemet iškovojo sidabro medalį. Vaikiną ruošė mokytojas Benas Budvytis. Bronzos medalius iš olimpiados parsiveš Vaidotas Kurlianskas iš Kauno technologijos universiteto gimnazijos ir Gytis Žilinskas iš Vilniaus licėjaus. Pagyrimo raštais apdovanoti Lietuvos mokinių komandos nariai: Julius Jonušas iš Vilniaus licėjaus, Vaidotas Juronis iš Kauno technologijos universiteto gimnazijos ir Jonas Pauliukevičius iš Kėdainių "Šviesiosios" gimnazijos. Komandai vadovavo dr. Romualdas Kašuba, dr. Artūras Dubickas ir Marytė Skakauskienė. Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos duomenimis, pernai 48-ojoje tarptautinėje mokinių matematikos olimpiadoje Hanojuje lietuviai iškovojo aukso ir du bronzos medalius. Tarptautinėse mokinių matematikos olimpiadose Lietuvos atstovai dalyvauja nuo 1992 metų.

LGITIC

PROF. MEČISLOVAS TREINYS (1941 - 2008)

2008 m. liepos 18 d. po sunkios ligos mirė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo - deputatas, Lietuvos Respublikos Seimo narys 1992-1996 m., Lietuvos žemės ūkio universiteto profesorius dr. Mečislovas Treinys.

Mečislovas Treinys gimė 1941 m. spalio 1 d. Utenos apskrities Asmalų kaime. 1965 m. baigė Lietuvos žemės ūkio akademijos Ekonomikos fakultetą. 1965-1967 m. dirbo agronomu Jonavos rajone. 1967-1970 m. mokėsi aspirantūroje Lietuvos žemės ūkio akademijoje. 1971 m. Vilniaus universitete apgynė ekonomikos mokslų kandidato disertaciją. 1970-1975 m. dirbo Ekonomikos fakultete asistentu, vyr. dėstytoju, nuo 1975 m. - docentu, 1979-1989 m. - Ekonomikos katedros vedėju, 1989-1990 m. - prorektoriumi. 1990 m. suteiktas profesoriaus vardas.

Profesorius Mečislovas Treinys tyrinėjo agrarinės ekonomikos minties raidą, žemės

ūkio ir kaimo vystymąsi, jo politiką. Parašė bei sudarė 8 knygas - monografijas ir vadovėlius, dar 3 liko parengtos leidybai, išspausdino šimtus mokslo, mokslo populiarinimo bei publicistinių straipsnių.

Nuo 1988 m. aktyviai dalyvavo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio veikloje, buvo vienas Lietuvos žemdirbių sąjūdžio organizatorių, programinių dokumentų autorių. Profesorius Mečislovas Treinys - dabartinės agrarinės politikos Lietuvoje pradininkas, daugelio agrarinės reformos norminių dokumentų iniciatorius ir bendraautorius.

1990 m. balandžio 7 d. Kačerginės rinkiminėje apygardoje buvo išrinktas į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą. Buvo Agrarinės komisijos pirmininko pavaduotojas, 1992 m. -pirmininkas. 1991-1992 m. - Tautininkų frakcijos pirmininkas. 1992-1996 m. buvo LR Seimo narys, dirbo Agrariniame komitete, priklausė Lietuvų tautininkų sąjungos

frakcijai. 1997-1998 m. buvo Žemės ūkio ministro patarėjas.

Profesorius Mečislovas Treinys kaip kūrėjas atsiskleidė įvairiose srityse. Jis tyrinėjo tarpukario ir pokario Lietuvos politinius ir ekonominius procesus, domėjosi ryškiausiomis to meto asmenybėmis, išstudijavo ir apibendrino gausybę archyvinių dokumentų. Visuose jo darbuose, veikloje, jaunimo ugdyme ryškus rūpestis dėl tautos išlikimo, tautos modernumo paieškos.

Už nuoseklų ir vaisingą mokslo darbą, ištikimybę teisingumui, pilietiškumui profesorius Mečislovas Treinys apdovanotas Lietuvos nepriklausomybės medaliu ir LDK Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

Su žmona Elena išaugino du sūnus ir džiaugėsi augančiais anūkais.

Liko nebaigti gražūs ir prasmingi darbai, o visų jų pažinojusių širdyse - vyro, tėvo, senelio, kolegos, bendražygio atminimas.

*Lietuvos žemės ūkio universitetas,
Nepriklausomybės akto
signatarų klubas*

Lietuvos žemės ūkio universiteto profesorius Mečislovas Treinys (1941 - 2008).

SU MARIJA RUDIENE ATSISVEIKINANT (1914 - 2008)

Užsidarius BALF'ui, amžinybėn iškeliavo ir šios labdaros organizacijos pirmininkė

Edvardas ŠULAITIS

Neseniai spaudoje skaitėme, kad nutarė likviduoti Amerikos lietuvių šalpos organizacija - BALF'as, kuriai nuo 1972 m. pirmininkavo šiame krašte gimusi mūsų tautietė Marija Juozaitytė-

Rudienė. Amžinybėn iškeliavo ir ji pati - mirtis M. Rudienę ištiko liepos 8 d., praėjus dešimčiai dienų po jos 94-ojo gimtadienio. Su šiuo pasauliu Marija atsisveikino St. Francis ligoninėje Blue

Island, IL, kur buvo nuvežta patyrusi traumą po nelaimingo atsitikimo namuose.

Nors velionė buvo gimusi Westville, IL, netoli Čikagos, tačiau visas jos gyvenimas buvo pašvęstas Amerikos lietuvių veiklai. Ypač daug dėmesio Marija Juozaitytė-Rudienė skyrė į bėdą pakliuvusiems mūsų tautiečiams. Jau 1954 m. įsijungė į BALF'o organizacijos veiklą kaip jos direktorė. Nuo 1960-ųjų ėjo centro valdybos vicepirmininkės, o nuo 1972-ųjų - pirmininkės pareigas.

Tačiau tai nebuvo vienintelis Marijos visuomeninis darbas. Veiklią moterį buvo galima matyti vadovaujančiuose postuose Lietuvos Vyčių organizacijoje, Šv. Kazimiero seserų rėmėjų draugijoje, Čikagos lietuvių moterų klube, Amerikos lietuvių Romos katalikų federacijoje (buvo jos direktorė). Taip pat

ji reiškėsi kaip Čikagos lituanistinės mokyklos globėja, finansavo literatūros vadovėlių leidybą, buvo JAV LB Tarybos narė, Lietuvų operos mecenatė ir t.t.

Be darbo lietuvių visuomeninėje veikloje, M. Rudienė nemažai metų pašventė tarptautinei CARE organizacijai, kurioje ėjo direktorės pareigas.

ATSISAKĖ PREZ. A. BRAZAUSKO APDOVANOJIMO

Ištekėjusi už Čikagoje gimusio lietuvio Antano Rudžio, dirbo jo įsteigtoje Plieno pramonės gaminių įmonėje "Rockwell Engineering", kur nuo 1942 m. ėjo administracijos vadovės pareigas.

Už įvairiapusę veiklą M. Rudienė apdovanota popiežiaus Jono Pauliaus žymeniu "Pro Ecclesia et Pontifice" (1987). Lietuva ją pagerbė LDK Gedimino V-jo laipsnio

ordinu (1997) ir Vytauto Didžiojo ordino Komandoro kryžiumi (2003) (beje, pirmąjį apdovanojimą moteris atsisakė priimti, nes jis buvo skirtas tuometinio Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko; toks jos žingsnis susilaukė skirtingų įvertinimų.

NEKROLOGĄ SPAUSDINO IR "CHICAGO TRIBUNE"

Marija Rudienė buvo pašarvota liepos 11 d. Petkaus laidojimo namuose Lemont'e, IL. Kitos dienos rytą jos palikai buvo atvežti į Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią Marquette Park'e, kur pusantrų valandos tautiečiai turėjo progą atsisveikinti. Vėliau šioje bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios, po kurių gausus būrys susirinkusiųjų mirusiąją palydėjo į jos amžino poilsio vietą - Šv. Kazimiero kapines.

M. Rudienei skirtas nekrologas "Mary P. Rudis 1914 - 2008 Aided Lithuanians in U. S. and Abroad", parašytas žurnalistės Melissos Patterson, buvo išspausdintas viename didžiųjų Čikagos dienraščių *Chicago Tribune* liepos 11 d. numeryje.

Velionė paliko liūdesy vyrą Antaną, du sūnus, dvi dukras, 10 anūkų, 4 proanūkius ir daug kitų giminių. Mūsų užuojauta jiems visiems.

M. Rudienė buvo viena iš nedaugelio senosios kartos ateivių atžalų, ilgus metus veikusių Lietuvos ir lietuvių gerovei.

Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pirmininkei

A. † A. MARIJAI RUDIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo giliame liūdesyje likusiam jos vyrui inž. ANTANUI RUDŽIUI, dukterims MARGARITAI KRUPAS ir ROSEMARY JURJONAS, sūnums ANTANUI ir MARKUI, ir jų šeimoms.

Su pagarba ir meile prisimindami velionę, ilgus metus su dideliu pasišventimu vadovavusią BALF'ui ir savo gyvenimo kelyje ryžtingai siekusią krikščioniškų idealų, liūdime kartu su artimaisiais ir dalinamės giliu netekties skausmu.

**BENDRO AMERIKOS LIETUVIŲ ŠALPOS FONDO
DIREKTORIAI IR DARBUOTOJAI**

Didžios dvasios, gerų darbų Balf'o Šalpos dideliai veikėjai, ilgametei Balf'o Centro Pirminikei

A. † A. MARIJAI RUDIENEI

iškeliavus į Amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame jos brangų vyrą p. ANTANĄ RUDĮ bei visą jų šeimą ir kartu liūdime...

CLEVELANDO BALF'O SKYRIUS

RENGINIŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 24 d., 11:30 v. ryto - Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 21 d. sekmadienį, 4:00 v.p.p. Dievo Motinos parapijos patalpose įvyks Literatūros vakaras. Rengia Akademikinis Skautų Sąjūdis.

RUGSĖJO 27-28 d., Mariaus Narbutaičio metalo meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia vyr. skaučių Židinsys.

SPALIO 19 d. rengiama Šiluvos Dievo Motinos šventė, Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijoj.

LAPKRIČIO 16 d., nuo 11:30 iki 3:30 p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

Mūsų mielai giminaitei, Odontologijos Daktarei

**A.† A.
LIUDAI LIUDŽIŪTEI
ČIURLIONIENEI**

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo vyrui VY-TENIUI, dukrai DALEI, sūnui JURIUI ir jų šeimons.

*Kazytė Baltrušaitytė-Bitinienė (Australija)
Juozas Baltrušaitis
Juzė ir Jonas Daugėlos*

FOR SALE KOLDŪNŲ GAMYBA

**ACME dough roller, *Hobart 20 QT. Mixer, *Upright freezer,
*Sealer, *Recipes, *Customers...*

ONE OF A KIND BUSINESS, - OWNER RETIRING
*For more information contact: Dana Apanavičius
216-531-6995*

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima trečiadieniais
10:00-11:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**
**Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.**
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

KODĖL LIETUVOS TEISĖJAI TIKI KGB SUDARYTA BYLA?

Ričardas Čekutis, Dalius Žygelis, *bernardinai.lt*

IV.

Priežastis – teisėjų politinė valia ir galbūt net praeitis bei kvalifikacija. Juk jie prieš akis mato kito, tegul ir sovietinio, vadinamojo teismo parašytą dokumentą, ir jiems to pakanka. Nenustabu, dauguma teisėjų juk atėję dar iš sovietmečio ir jiems jų kolegų darbai tebeatrodo neiginčytini. Manau, vienaip ar kitaip tai išspręs laikas – viena vertus, nebeliks ką reabilituoti, ki-

ta vertus – ateis nauja teisėjų karta, neturinti tos sovietmečio naštos ir atitinkamos politinės valios. O dabar akivaizdu, kad minėtas įstatymų pataisas tiesiog būtina priimti kuo skubiau.

O kas pasikeis jas priėmus?

Pirmiausia kiekvienu neiškiu atveju - ar dėl reabilitacijos, ar genocido byloje - bus pradedamas ikiteisminis tyri-

mas. Dabar to nėra. Tai reiškia, kad bus apklausiami liudytojai, bus nagrinėjami visi dokumentai, ne vien sovietinio teismo nuosprendžiai ar KGB sukurptos bylos, dalyvaus ir istorikai, kurie pateiks savo išvadas dėl sovietinių dokumentų patikimumo. Žodžiu, pati sistema turėtų tarpti skaidresnė ir patikimesnė.

(Pabaiga)

DIRVAI AUKOJO

V. Lapatinskas, Seattle, WA	200
S.Šimoliūnas, Detroit, MI	200
R.Jagminas, Bridgewater, MA	100
D.Januta, Oakland, CA	100
S.Korius, Santa Monica, CA	100
US Molding Machinery Co., Willoughby, OH	100
B.Saplys, Toronto, Canada	80
R. Veitas, Milton, MA	80
P.Girnys, High Wycombe, Eng	50
J.Gumbelevičius, Vancouver, WA .	50
M.Mikonis, Richmond Hts., OH ..	45
J.Raibys, Ventura, CA	40
H.Bagdoniene, Oak Lawn, IL	30
R.Bitėnas, Bronxville, NY	30
V.Čekanauskas, Westlake Village, CA	30
I.Dirda, Oak Lawn, IL	30

R. Dulskis, Cocoa Beh., FL	30
V.Mažeika, Park Ridge, IL	30
R.Petrauskienė, Euclid, OH	30
K.Tautvydas, Greenbank, WA	30
O.Krinertas, Walworth, WI	28
R.Baika, Salem, NH	25
V.Miškinis, Cleveland, OH	25
J.Petkaitis, W.Hartford, CT	25
J.Šiaučiūnas, Cicero, IL	25
E.Steponis, Seven Hills, OH	25
S.Strikaitis, Los Angeles, CA	24
M.Ambrose, New Market, MD	20
J.Biliūnas, Mentor, OH	20
L.Jarasūnas-Francel, Willowick, OH	20
R.Gricius, Agora Hills, CA	20
V.Kamantas, Grand Rapids, MI	20
E.Kasakaitis, Baltimore, MD	20
G.Meiliūnas, New York, NY	20
A.Pažiura, Oak Pk, CA	20
E.Šilgalis, Willoughby, OH	20
A.Zenkus, Webster, MA	20

G.Sirutis, Santa Monica, CA	15
J.Kijauskas, Mentor, OH	14
Kun.A.Babonas, Detroit, MI	10
A.Barulis, Brockton, MA	10
V.Juodka, Chicago, IL	10
L.Jurkūnas, St. Pete. Beh., FL	10
V.Misiūnas, Clark, NJ	10
E.Slavinskas, St. Petersburg, FL	7
A.Regis, Chicago, IL	5
J.Ardys, Fairview, PA	4
I.Baranauskas, Boston, MA	4
V.Barzdukas, Cleveland, OH	4
J.Minkūnas, Jersey City, NJ	4
V.Ogden, Mt. Airy, MD	4
R.Snarskis, Daytona Beh., FL	4
I.Tyla, Naples, FL	4
I.Vileniskis, Wayland, MA,	4
N.Von Kiparski, Montville, OH	2

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

ATLANTO NUGALĖTOJAI PRISIMINTI ČIKAGOJE PRIE JŲ GARBEI PASTATYTO PAMINKLO

Atlantą mažu lėktuvėliu, pavadintu "Lituanica", perskridusių ir netoli savo tikslo - Lietuvos - žuvusių drąsių lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno atminimui prie jiems pastatyto paminklo Čikagos Marquette Park rajone jo atidengimo dieną, 1935 m. liepos 28-ąją, buvo susirinkę net apie 60 tūkstančių žmonių. O šįmet liepos 13 d. vykusiame šio transatlantinio skrydžio 75-ųjų metų paminėjime dalyvių tebuvo keli šimtai. Tačiau žinant, kad iškilmės buvo pradėta ruošti tik likus maždaug trims savaitėms iki reikšmingos datos, reikia pasveikinti rengėjus ir su tokiais, palyginti neblogais rezultatais.

Drąsių lakūnų žygio pagerbimas buvo pradėtas pamaldomis Marquette Park'o lietuvių bažnyčioje. Šv. Mišias čia aukojo keturi kunigai: **A. Markus, J. Kelpšas, K. Trimakas ir A. Gražulis.**

Po pamaldų renginio dalyvių eisena link Dariaus ir Girėno paminklo nusidriekė per kelis kvartalus. Pradžioje buvo eita 69-ąja gatve, o pasiekus California aveniu, pasukta į dešinę ir pro Šv. Kryžiaus ligoninę žy-

giuota link paminklo. Eisenoje buvo galima pamatyti Amerikos legiono lietuviškųjų postų narius, Lietuvos Vyčių, JAV Lietuvių Bendruomenės, Šaulių bei kitų lietuviškų organizacijų atstovus. Daugelis jų nešėsi nedideles trispalves.

Taip pat link paminklo riedėjo ir senoviniai automobiliai. Bene seniausias iš jų buvo 1929 metų "Fordas". Daugiausiai dėmesio susilaukė iš "Ragtops" automobilių muziejaus Michigan City, IN, pasiskolintas 1932 m. "Rolls Royce" - organizatoriai teigė, kad tokio modelio automobiliu drąsieji lakūnai važinėdavę po Čikagą ir taip populiarinę savo skrydį per Atlantą.

Renginys pradėtas JAV ir Lietuvos himnais, kuriuos sugiedojo solistas Algimantas Barniškis, o pritarė neseniai susikūrus Čikagos lietuvių dūdų orkestras "Gintaras".

Beje, minėjimo metu buvo proga atsiveikinti ir su Lietuvos generaliniu konsulu Čikagoje **Arvydu Daunoravičiumi**, kuris pagal diplomatinės rotacijos principus grįžta darbuotis į Lietuvą. Diplomatas savo kalboje prisiminė, kad jo pirmasis دیدnis viešas pasirodymas Čikagoje buvo lygiai prieš 5 metus būtent čia, Marquette Park'e, kai vyko Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą 70-ųjų metų minėjimas. Tą susitikimą su tautiečiais jis gerai pamena ir šią dieną. Konsulas, kuris netrukus grįš Lietuvon tolimesnei savo tarnybai Vilniuje, pažymėjo drąsiųjų lakūnų skrydžio svarbą ir kvietė nepamiršti jų priesakų.

Vienas iš minėjimo organizatorių - Ernestas Lukoševičius išvykstančiam diplomatui įteikė dvi įremintas dideles spalvotas nuotraukas, kurių autorius Jonas Kuprys įamžino kelis A. Daunoravičiaus susitikimus su Čikagos lietuviais.

Apie Dariaus ir Girėno at-

mintiną žygį per Atlantą mintimis pasidalijo ir Amerikos lietuvių tarybos (ALT) pirmininkas **advokatas Saulius Kuprys**, prieš kelias dienas sugrįžęs iš kelionės į Lietuvą. Jis iš pradžių lietuviškai, o vėliau angliškai papasakojo, kad Lietuvoje jam teko lankytis dviejose vietose, kurios glaudžiai susijusios su drąsiais lakūnais: Karo muziejuje Kaune, kur matė "Lituanicos" lėktuvo liekanas, ir prie Puntuko akmens Anykščiuose, kur yra iškalti Dariaus ir Girėno atvaizdai bei jų istorinio testamento dalis.

Kalbėtojas pažymėjo, kad lakūnų pasiaukojimas nenuėjo veltui, nes ir juodžiausiomis okupacijos dienomis Dariaus ir Girėno žygis buvo tarsi švyturys, suteikiantis viltį, kad Lietuva ateityje atgims. "Šiandien mes esame to liudininkai ir kartu įgyvendiname jų norą, kad Lietuva būtų laisva ir demokratiška valstybė", - sakė S. Kuprys.

Nors šie metai Amerikoje yra rinkimų laikas, tačiau gera proga pasireklamuoti lietuvių tarpe nepasinaudojo joks amerikiečių politikas - minėjime nematėme atstovų nei iš Čikagos miesto, nei iš federalinės valdžios. Tik vienas iš minėjimo organizatorių - Joe Kulys renginio metu perskaitė ilgesnį laišką, gautą iš JAV kongreso nario Dan Lipinski, ir trijų Čikagos miesto tarybos narių ("aldermanų") rezoliuciją.

Minėjimo pradžioje prie paminklo buvo padėti įvairių organizacijų atvežti vainikai bei gėlės, kun. J. Kelpšas perskaitė invokaciją (vėliau tą dar padarė pavėluotai į minėjimą atvykęs evangelikų vyskupas emeritas Hansas Dumpys).

Atlanto nugalėtojų testamentą priminė būsimasis lakūnas Martynas Jonikas.

Edvardas Šulaitis

SPORTAS

LIETUVOS OLIMPINĖ RINKTINĖ PEKINE

Lietuvos olimpinė rinktinė buvo oficialiai pristatyta Pekino olimpinėse žaidynėms. Iš viso dalyvaus 69 sportininkai ir 48 treneriai, medikai, vado- vai.

Kol kas nėra aiški galutinė Lietuvos krepšinio rinktinės sudėtis.

Akredituoti 14 krepšinin- kų, dalyvavusių treniruočių stovykloje, tačiau po draugiš-

Ž. SAVICKAS PAGERINO DU PASAULIO REKORDUS

Liepos 20 d. Pasaulio galiū- nų Čempionų lygos varžybų penktąjį etapą – Palangos „Grand Prix“ – laimėjo Žydrū- nas Savickas. Jis nugalėjo vi- sose septyniose rungtyse ir su- rinko 84 taškus.

Antrąją vietą užėmė Vidas Blekaitis, surinkęs 66,5 taško. Trečias buvo Saulius Brusokas. Jo sąskaitoje - 61 taškas. Ket- virtas liko rusas Igoris Pedanas (60 tšk.), penktas - serbas Ervi- nas Katona (56,5 tšk.), šeštas - Agris Kazelnikas (46,5 tšk.).

Beje, pirmoji rungtis - lėk- tuvo tempimo varžybos - vyko Vilniaus oro uoste, o likusios še- šios rungtys - Palangos centri- niame stadione.

Čempionų lygos varžybose pirmaujantis Ž. Savickas Palan- goje pagerino pasaulio statinės metimo į aukštį ir rąsto kėlimo rekordus. Žydrūnas statinę per- metė per kartelę, iškeltą į 5 m 40 cm aukštį, ir iškėlė 210 kg sveriantį rastą.

Varžybose, kurių prizų fon- dą sudarė 20 tūkst. JAV dolerių, dalyvavo 12 stipruolių.

Iš viso bus surengti aštuoni etapai. Čempionų lygos varžy- bų etapai dar vyks Rumunijoje, Suomijoje ir Bosnijoje. **LRT**

kų rungtynių ciklo rinktinės treneris Ramūnas Butautas iš- rinks 12 žaidėjų, kurie vyks į Pekiną.

Olimpinės krepšinio ko- mandos sudėtis turi paaiškėti iki liepos 27 d.

Kaip pranešė Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) atstovas spaudai Bronius Čekanauskas, dar du Lietuvos lengvaatlečiai – Vi- talijus Kozlovas ir Zinaida Sendriūtė, įvykdę olimpinius B normatyvus tik praėjusį sa- vaitgalį, kol kas neakredituo- ti, nes laukiama patvirtinimo iš Tarptautinės lengvosios at- letikos federacijos.

Rugpjūčio 6 d. olimpinia-

me kaimelyje vyks Lietuvos valstybės pasveikinimo cere- monija, bus iškilmingai pakel- ta mūsų trispalvė.

Pekino olimpinėse žaidy- nėse Lietuvos atletai dalyvaus 16-oje sporto šakų.

Jose teisėjaus trys Lietuvos arbitrai: Sigita Mackonienė (meninė gimnastika), Zigman- tas Raudonius (baidarių ir ka- nojų irklavimas) bei Romual- das Brazauskas (krepšinis).

1992 metų Barcelonos olimpinėse žaidynėse dalyva- vo 46, 1996 metų Atlantos olimpinėse žaidynėse – 60, 2000 metais Sidnėjuje – 61, o Atėnuose – 64 Lietuvos sportininkai. **LRT**

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

Patria Imports

We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!
794 East 185th St. • 216-531-6720

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire Hall

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 260 th St.
Cleveland, Oh. 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą, ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.